

**Skrivnost
dobrih ajdovih
krapov**

Vera Grgurič s Kmečkega turizma Pr' Betel je v sklopu projekta Kuham domače vodila kuharsko delavnico priprave ajdovih krapov.

stran 8

**Mlada zdravnica,
ki teče v najbolj
strme klance**

Šestindvajsetletna Tina Klinar je nedavno zmagala na izzivu 6 ur Španovega vrha. Vrh je osvojila kar desetkrat.

stran 11

jeseeniške novice

GG

ČASOPIS OBČINE JESENICE, 20. NOVEMBRA 2020, ŠTEVILKA 20

Epidemija se vendarle počasi umirja

Krivulja, ki kaže število okuženih s koronavirusom v jeseeniški občini, se je obrnila navzdol. Občina Jesenice je občanom priskočila na pomoč z nudenjem varstva v vrtcu, poskrbela za topel obrok za učence in dijake ...

URŠA PETERNEL

V jeseeniški občini je bilo po podatkih Covid-19 Sledilnika doslej (do torka) okuženih 922 občanov, enajst jih je umrlo. A število novih okužb se iz dneva v dan zmanjšuje in krivulja okuženih se je začela spuščati, v torek je bilo tako aktivnih 247 okužb. Na vrhuncu tega drugega vala 1. novembra pa je bilo v občini kar 463 aktivno okuženih.

Občina Jesenice je v teh težkih časih poskrbela za pomoč občanom, med drugim je župan sprejel sklep, po katerem vrtec lahko obiskujejo vsi otroci, kjer sta oba starša zaposlena in nihče od njiju ne more delati od doma oziroma nimata drugega varstva, in ne le otroci staršev, ki opravljajo t. i. nujne službe v zdravstvu, policiji, vojski ... Prejšnji teden je bilo prijavljenih 33 otrok, organizirali so šest oddelkov v Enoti Cilke Zupančič na Koroški Beli.

Poleg tega je Občina Jesenice skupaj z jeseeniškimi osnovnimi in srednjimi šolama organizirala pripra-

V jeseeniški bolnišnici se je v začetku tedna zdravilo devetinštrideset bolnikov s covidom-19, štirje na oddelku za intenzivno nego. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

vo in protokole razdeljevanja toplih obrokov za učence in dijake. Prejšnji teden je bilo na topli obrok prijavljenih 45 učencev in dijakov s prebivališčem v občini Jesenice. Obroke pripravljajo v kuhinjah na OŠ Prežihovega Voranca

in OŠ Toneta Čufarja, pri dostavi do drugih šol pa pomaga tudi Občina Jesenice, ki je zagotovila občinsko vozilo in zaposlenega, ki opravlja prevoze. Učenci in dijaki jeseeniških šol kosila vsak dan prevzamejo v svojih šolah, dijaki, ki se

šolajo v drugih občinah, pa po dogovoru. Za topli obrok se učenci in dijaki s subvencionirano prehrano še lahko odločijo. V tem primeru naj se obrnejo na svojo šolo, na občini pa bodo nato poskrbeli za zagotovitev toplega obroka.

Cesta skozi Jesenice je zaprta

Do maja prihodnje leto bo zaradi obnove nadvoza zaprta glavna cesta skozi Jesenice od TVD Partizan do gimnazije. Obvoz je speljan skozi krožišče do Spodnjega Plavža.

URŠA PETERNEL

Na Jesenicah se je začela obnova mostu čez železniško progo pri Čufarjevem trgu, zato je glavna cesta skozi mesto od TVD Partizan do Gimnazije Jesenice zaprta. Zapora bo trajala vse do maja prihodnje leto.

Gre za državni projekt obnove mostu čez železniško progo (celotna železniška proga je namreč prav tako zaprta), investitor je Direkcija RS za infrastrukturo. Kot je dejal jeseeniški župan Blaž Račič, bo polletna zapora ceste predstavljala kar precejšnjo oviro domači-

Ob tem pa Medobčinski inšpektorat in redarstvo Jesenice (MIR Jesenice) ugotavlja, da se zaradi zapore ceste pojavlja več prometnih kršitev. Občane zato vljudno prosijo, naj uporabljajo uradne in dovoljene obvoze, in ne nedovoljenih bližnjic, kot so na primer enosmerne ulice. Predstavniki MIR Jesenice zato izvajajo poostrene kontrole na mestih, kjer se kršitve pojavljajo. Občane pri tem vljudno pozivajo, naj bodo v prometu potrpežljivi in odgovorni.

Za vozila je urejen obvoz skozi krožišče pri upravni enoti mimo Stare Save po Prešernovi cesti do Spodnjega Plavža pri jeseeniški bolnišnici. Za pešce, kolesarje in invalide pa je skozi zaporo urejen poseben koridor, pri nadvozu čez železnico pa postavljen tudi poseben premostitveni prehod, tako da lahko prehajajo na obe strani.

nom pri njihovih dnevnih opravkih. Zaprta bo namreč glavna jeseeniška cesta, po kateri se odvija večji del prometa. Zato občane in obiskovalce prosi za potrpežljivost in razumevanje. Kot je pojasnil, je nadvoz dotrajan in ga je treba nujno sanirati. Idealni čas za to je prav v času trenutne zapore gorenjske železniške proge.

Zaradi obnove železniškega nadvoza je cesta med TVD Partizan in Gimnazijo Jesenice zaprta. / FOTO: JANKO RABIČ

OBČINSKE NOVICE

Celotna graščina je okužena z lesno gobo

Obnova Ruardove graščine na Jesenicah je ustavljena, saj so v njej našli žarišča lesne gobe. Z njo je okužen celoten objekt, obnova se bo zavlekla in podražila.

stran 3

OBČINSKE NOVICE

Krajani zaskrbljeni zaradi izpustov prahu

Domačini s Koroške Bele so opozorili na nenadzorovane izpuste prahu iz podjetja SIJ Acroni. Skrbi jih, da so v prahu težke kovine, ki so rakotvorne.

stran 4

KULTURA

V knjižnicah zaradi virusa manj bralcev

Obisk Občinske knjižnice Jesenice je bil ob polletju za trideset odstotkov manjši kot v enakem obdobju lani, prav tako izposoja knjižničnega gradiva.

stran 6

ZANIMIVOSTI

Rdečo zvezdo je nekdo prebarval na črno

Neznani storilec je na črno prebarval rdečo zvezdo na družinskem grobu Čopovih na Blejski Dobravi. »Zame je taka oseba fašist!« je ogorčena Polonca Čop Finka.

stran 12

OBČINSKE NOVICE

Breme dediščine

Ko se je pred dvema letoma začela obnova Ruardove graščine, osrednjega objekta na muzejskem območju Stara Sava, sem kolegu arhitektu povedal, da bo obnova petsto let stare graščine stala približno 2,3 milijona evrov. Nejeverno me je pogledal in dejal, da izkušnje kažejo, da se v starih objektih med obnovami vedno pojavijo takšna in drugačna presenečenja. Investitor tako lahko le sanja o tem, da bo prenova stala toliko, kolikor je predvidel, je dejal in še pribil, da če se bo znesek le podvojil, bo lahko zadovoljen. V sicer nekoliko zlovešči napovedi bi lahko bilo tudi zrno resnice, sem pomisli tedaj in upal, da se presenečenja ne bodo pojavljala in se cena obnove ne bo pretirano povišala. Arhitektovo opozorilo se zdaj izkazuje za utemeljeno, pa čeprav sem upal, da se je motil.

Dve leti kasneje sem se spet spomnil na ta pogovor. Strokovnjaki so namreč pred dnevi med obnovitvenimi deli ugotovili, da se je lesna goba solzivka nevarno razširila domala po celotnem objektu. Že pred začetkom obnove je bilo sicer znano, da je v severovzhodnem delu objekta prisotna lesna goba. Zdaj se je izkazalo, da je razširjena precej bolj od pričakovanj strokovnjakov. Presenečenje je neugodno. Strokovnjaki podrobno pregledujejo objekt in načrtujejo sanacijo. Od njihovih

Župan Blaž Račič

z novim. Cena obnovitvenih del je zrasla. Ruardova graščina je osrednji objekt na območju Stare Save, ki je od lani tudi kulturni spomenik državnega pomena. Območje Stare Save je v zadnjih letih že dobilo prijetnejšo podobo in vsi si želimo, da bi jo obnovljena Ruardova graščina še nadgradila. Žal se zaradi dodatnih del podaljšuje rok za dokončanje obnove, ki smo ga že predstavili na konec prihodnjega leta. Stroški obnove kulturnega spomenika žal naraščajo. V prihodnje tako lahko pričakujemo, da se bo spremenila dinamika izvajanja drugih projektov, ki so prav tako pomembni za naše ljudi.

To nam seveda v občinski upravi povzroča dodatne skrbi pri zagotavljanju sredstev za dodatna obnovitvena dela. V tem obdobju bi nam kdo lahko očital, da v kriznih razmerah obnavljamo kulturni spomenik, namesto da bi še bolj pomagali

Območje Stare Save je v zadnjih letih že dobilo prijetnejšo podobo in vsi si želimo, da bi jo obnovljena Ruardova graščina še nadgradila. Žal se zaradi dodatnih del podaljšuje rok za dokončanje obnove, ki smo ga že predstavili na konec prihodnjega leta. Stroški obnove kulturnega spomenika žal naraščajo. V prihodnje tako lahko pričakujemo, da se bo spremenila dinamika izvajanja drugih projektov, ki so prav tako pomembni za naše ljudi.

ugotovitev bodo odvisne nadaljnje aktivnosti, znan bo tudi finančni okvir. Bojimo se, da cena na koncu ne bo nizka. Lesna goba, ki je razširjena v celotnem objektu, ni edina velika težava, s katero se srečujemo pri obnovi osrednjega objekta na muzejskem območju Stara Sava. Prvo večje presenečenje je bilo za strokovnjake spoznanje o stanju ostrejša na objektu. Ruardova graščina namreč ima zdaj že novo streho. Čeprav se je sprva pričakovalo, da bo prvotno ostrejšje še uporabno, so delavci med izvajanjem del ugotovili, da je v precej slabem stanju. Nadomestiti ga je bilo treba

pomoči potrebnim. Pomislek je seveda smiseln, vendar je treba v isti sapi poudariti velik pomen delujočega gradbeništva v kriznih razmerah, saj se na ta način lahko kljub krizi ohrani delujoče gospodarstvo. Zelo je pomembno, kar pogosto poudarjam, da ohranjamo in pazimo na svoje izročilo, tradicijo ter zgodovino, ki nam pomagajo iskati odgovore na vprašanja, kdo smo in kaj (kot skupnost) hočemo. Čeprav so krizne razmere zelo zahtevne, pa je tudi v krizi treba odgovarjati na tovrstna vprašanja. Mi odgovarjamo tudi s tem, da se obnova nadaljuje ...

Na seji o stanju okolja

Občinski svetniki so opozorili na onesnaženost tal, divja odlagališča, problem smradu in izcednih vod z deponije Mala Mežakla, kloriranje pitne vode iz zajetja Peričnik ...

URŠA PETERNEL

Na zadnji seji občinskega sveta so se občinski svetniki seznanili s poročilom o realizaciji akcijskega programa varstva okolja za leto 2020. Ob tem so postavili več vprašanj, na katera je odgovarjala Alenka Markun iz podjetja Marbo Okolje.

Meritve onesnaženosti tal

Veroniko Vidmar je zanimalo, zakaj pogosteje ne izvajajo meritev onesnaženosti tal, saj rezultati zadnjih meritev niso bili ravno najboljši, zlasti za območje Javornika, Koroške Bele in Blejske Dobrave.

Alenka Markun je pojasnila, da so meritve tal izvedli v letih 2013 in 2014, potem pa je bila analiza opravljena še v okolici vrtcev. Meritve naj bi se izvajale vsakih pet let, res pa se je z leti proračun za program varstva okolja nekoliko znižal, analize pa predstavljajo določen strošek. Kot je dodala, bodo v programu varstva okolja, ki ga bodo izdelali prihodnje leto, določili, kdaj bodo naslednji izvedli analize tal.

Divja odlagališča

Jernej Udir je opozoril na divja odlagališča, omenil je, da je na Koroški Beli nasproti bencinske črpalke veliko divje odlagališče gradbenega materiala, zato ga zanima, kakšen je postopek, da se tako odlagališče zapre. Alenka Markun je dejala, da odlagališče nasproti Acronija, kjer se odlagajo gradbeni odpadki, verjetno ni divje odlagališče, temveč se verjetno nekdo ukvarja s prevzemanjem gradbenih odpadkov. Ni pa znano, ali ta posameznik ima za opravljanje svoje dejavnosti vsa potrebna okoljevarstvena dovoljenja. Tisti, ki želi na določenem zemljišču izvajati obdelavo gradbenih odpadkov, potrebuje okoljevarstveno dovoljenje, ki nalaga kar nekaj ukrepov za zmanjšanje vplivov na okolje.

Vodja oddelka za okolje in prostor Valentina Gorišek pa je dodala, da je Občina Jesenice že vzpostavila kataster črnih odlagališč ter pravilnik o ravnanju s črnimi odlagališči. Kataster je dostopen na občinski spletni strani, ravno tako kot tudi vse odločbe, ki jih izda medobčinski inšpektorat. »Medobčinski inšpektorat je na Koroški Beli že interveniral, tako da se lahko pridobijo podatki, kakšen je bil izid postopka. Postopek za zaprtje divjega odlagališča je najprej prijava medobčinskemu inšpektoratu, potem ugotavljanje pristojnosti, nato pa se z izdajo odločbe

Največ vprašanj se je nanašalo na delovanje deponije Mala Mežakla. / FOTO: ARHIV OBČINE JESENICE

naloži zavezancu, da mora zemljišče očistiti. Če zavezanec zemljišča ne počisti, se to lahko naredi na njegove stroške. Se je pa že večkrat zgodilo, da ni bilo druge rešitve, kot da je občina sama očistila določene lokacije,« je pojasnila.

Smrad z deponije

Uroš Lakič je opozoril na smrad z deponije Mala Mežakla. Zanimalo ga je, ali obstaja možnost meritev smradu, na osnovi česar bi stanovanjci na najbolj obremenjenem območju lahko dobili odškodnino.

V pripravi je program varstva okolja v občini za obdobje 2021–2030. Glede na poročilo o stanju okolja bi v program po priporočilih morali vključiti izvedbo vrtine na Mali Mežakli, kjer bi merili onesnaženost podzemne vode iz podjetja Ekogor. SIJ Acroni bi moral izvesti sanacijo degradiranih območij ob Savi in ozelenitev rečnih bregov ter poskrbeti, da se transportne poti znotraj podjetja ne bodo prašile. Določiti bi bilo treba obveznost priključevanja na vročevod, kjer je to možno, razen kjer se za ogrevanje uporabljajo obnovljivi viri energije. Izvesti bi bilo treba monitoring kakovosti zraka v občini, spodbujati zmanjševanje količine odpadkov predvsem v večstanovanjskih naseljih, spodbujati lastnike gozdov k skrbnemu gospodarjenju, zmanjšati promet skozi mesto z izgradnjo obvozne ceste in hrup železnice z izgradnjo pasivne zaščite, nove stanovanjske pozidave pa dovoliti tam, kjer ni čezmerne obremenitve s hrupom.

Alenka Markun je pojasnila, da so bile do leta 2015 zgolj posamične pritožbe glede smradu z odlagališča Mala Mežakla. Po letu 2015 je teh pritožb veliko, njihovo število pa se je povečalo od takrat, ko na odlagališču deluje tudi podjetje Ekogor, ki obdeluje mešane komunalne odpadke. V Sloveniji za področje smradu ni zakonodaje, v Nemčiji imajo na primer predpis glede smradu, ki določa, da v kmetijskih območjih lahko smrad nas-

taja 15 odstotkov časa v celem letu, v mestnih naseljih pa deset odstotkov časa. Pri smradu ni eksaktnih meritev, ampak je treba imeti tim ljudi, ki so certificirani vohalci in po določeni mreži preverjajo smrad, potem pa se na osnovi tega določa, koliko je smrad moteč. Ima pa podjetje Ekogor zelo natančno predpisane ukrepe, ki jih mora izvajati, da prepreči smrad. Za objekt, kjer se opravlja sortiranje mešanih komunalnih odpadkov, ima Ekogor predpisane ukrepe, kot so npr. podtlak, hitro zapirajoča vra-

Alenka Markun je pojasnila, da je Ekogor kot obdelovalec odpadkov dolžan izvajati meritve hrupa, meritve emisij v zrak iz biofiltra ter meritve odpadne vode, ki teče na čistilno napravo Jesenice. Izvajati mora tudi meritve na iztokih iz lovilnikov olj v podzemno vodo. Ni pa zavezanec za izvedbo monitoringa podzemnih voda.

Kloriranje pitne vode iz Peričnika

Adis Medić je prosil za strokovno mnenje glede pitne vode z zajetja Peričnik. Kot je dejal, vodo po novem dezinficirajo z aktivnim klorom, zanimalo pa ga je, ali ni možnosti, da bi v prihodnjem letu uporabili kakšne druge načine, da bi se v čim večji meri izognili kemiji. Alenka Markun je dejala, da je analiza pitne vode za leto 2018 pokazala, da so bili trije vzorci iz Peričnika neustrežni. V letu 2019 je bilo neustreznih že devet vzorcev, v letošnjem letu pa se to število še povečuje. »Posledica podnebnih sprememb so ekstremni vremenski dogodki, med katere sodijo tudi padavine z močnimi nalivi. Ti nalivi spreminjajo podzemne tokove in povzročijo, da površinska voda doteka v pitno vodo oziroma v zajetje. Glede na to, da je za pitno vodo iz zajetja Peričnik značilna motnost, to pomeni, da v vir zateka površinska voda. Dolgoročno to pomeni, da ta vir ne bo več stabilen in v vodovod ne bo več mogla teči naravna voda, ampak bo ta voda predpripravljena. Glede priprave vode se v Sloveniji najbolj pogosto uporablja ultra filtracija, ki ima tako majhne pore, da zadrži bakterije in viruse. Načeloma potem te vode ne bi bilo treba klorirati. Vendar pa je v Sloveniji vodovodno omrežje očitno tako slabo, da vse vodarne izvajajo tudi dezinfekcijo s klorom, zato da se zagotavlja naknadni učinek v vodovodnem omrežju,« je razložila.

Izcedne vode z deponije

Vlado Mlinarec je vprašal, ali so bile kdaj narejene meritve onesnaženosti izcednih vod na deponiji.

OBČINSKE NOVICE

Celotna graščina je okužena z lesno gobo

Obnova Ruardove graščine na Jesenicah je ustavljena, saj so v njej našli žarišča lesne gobe. Z njo je okužen celoten objekt, obnova se bo zavlekla in podražila.

URŠA PETERNEL

Obnova Ruardove graščine na Stari Savi na Jesenicah je ustavljena. V objektu so namreč odkrili aktivna žarišča lesne gobe, ki je ena najbolj nevarnih razkrojevalk lesa. Kot so pojasnili na Občini Jesenice, gre za sivo hišno gobo ali solzivko (*Serpula lacrymans*). »S to je po prvem pregledu okužen praktično ves objekt, zaradi njene nevarnosti pa so pristojni odgovorni konservatorji z namenom preprečevanja prenosa okužbe zaustavili izvedbo gradbenih posegov v notranjosti objekta, dokler se lesna goba ne sanira. Trenutno strokovnjak za lesno gobo izvaja natančen pregled vseh prostorov, poteka pa tudi že sanacija najbolj prizadetih delov,« je povedala Ines Dvoršak z Občine Jesenice. Konec meseca naj bi na občini dobili natančne usmeritve strokovnjakov za sanacijo tlakov, sten in stropov. Že zdaj pa je jasno, da se bo obnova zavlekla in ne bo zaključena do junija prihodnjega leta, kot so načrtovali. Obnovitvena dela so se začela avgusta 2018, izvajalec je Kolektor, po prvotnem načrtu pa naj bi bila dela zaključena v začetku letošnjega leta. A so izvajalci naleteli na kar nekaj presenečenj, med drugim se je izkazalo, da je potrebna zamenjava celotnega ostrešja, poleg tega so v notranjosti odkrili nove poslikave, ki so jih morali pregledati konservatorji in restavradorji. Prvotno je bila investicija ocenjena na dobra dva milijona evrov, Občina Jesenice je pridobila 152 tisoč evrov sofinanciranja, od tega 85 odstotkov iz Evropskega kohezijskega sklada in 15 odstotkov slovenske udeležbe. Za zamenjavo ostrešja so morali nameniti dodatnih 413 tisoč evrov, za koliko se bo investicija še podražila zaradi sanacije lesne gobe, pa na Občini Jesenice ta hip še ne vedo. V graščini so prostori Gornjesavskega muzeja Jesenice, po obnovi, s katero naj bi ohranili karseda avtentično podobo objekta, pa bodo javnosti predstavili tudi prenovljeno železarsko zbirko.

Obnova Ruardove graščine je eden največjih projektov v jeseniški občini. Kot kaže, se bodo dela zavlekla in še podražila.

tu pa naj bi bila dela zaključena v začetku letošnjega leta. A so izvajalci naleteli na kar nekaj presenečenj, med drugim se je izkazalo, da je potrebna zamenjava celotnega ostrešja, poleg tega so v notranjosti odkrili nove poslikave, ki so jih morali pregledati konservatorji in restavradorji. Prvotno je

bila investicija ocenjena na dobra dva milijona evrov, Občina Jesenice je pridobila 152 tisoč evrov sofinanciranja, od tega 85 odstotkov iz Evropskega kohezijskega sklada in 15 odstotkov slovenske udeležbe. Za zamenjavo ostrešja so morali nameniti dodatnih 413 tisoč evrov, za koliko se bo investicija še podražila zaradi sanacije lesne gobe, pa na Občini Jesenice ta hip še ne vedo. V graščini so prostori Gornjesavskega muzeja Jesenice, po obnovi, s katero naj bi ohranili karseda avtentično podobo objekta, pa bodo javnosti predstavili tudi prenovljeno železarsko zbirko.

stacija še podražila zaradi sanacije lesne gobe, pa na Občini Jesenice ta hip še ne vedo. V graščini so prostori Gornjesavskega muzeja Jesenice, po obnovi, s katero naj bi ohranili karseda avtentično podobo objekta, pa bodo javnosti predstavili tudi prenovljeno železarsko zbirko.

ZAŠČITA VODOMEROV PRED ZMRZALJO

V mrzlih zimskih mesecih, ko se temperatura spusti pod ledišče, se posledice nizkih temperatur kažejo tudi na poškodovanih vodomerih, pri čemer je zmrzal najpogostejši krivec. 31. člen Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Jesenice (Ur. l. RS, št. 25/2010 in nadaljnji, v nadaljevanju Odlok) nalaga uporabnikom, naj zaščitijo obračunski vodomer pred zamrzovanjem. Upravljavca vodovodnega sistema ne prevzema odgovornosti za tovrstne poškodbe vodomerov, saj so le-ti v lasti uporabnikov, zato morajo uporabniki sami poskrbeti za preventivno zaščito vgrajenih vodomerov, to je toplotno izolacijo vodomerov oz. vodomernih jaškov. Skladno z določili Odloka vam poškodovani vodomer lahko zamenja le izvajalec javne službe oskrbe s pitno vodo. Stroške, ki so posledica neodgovornega ravnanja uporabnikov, krijejo lastniki – uporabniki sami. Še posebej uporabnikom, ki nimajo stalnega prebivališča v objektih, v katerih so nameščene vodovodne inštalacije (viken-di ipd.), oziroma upravljavcem objektov, ki so zaradi epidemije začasno zaprti, svetujemo, da občasno preverijo stanje svojega vodomera in skrbno pregledajo okolico vodomerov. V primeru, da v zimskih mesecih vodo zaprete, je treba po zaprtju ventila vodo obvezno spustiti iz vodovodnih cevi.

Kako zaščitimo vodomer in inštalacijo pred zmrzaljo?

- z dovolj globokim vodomernim jaškom z izoliranim pokrovom,
- z dodatno toplotno zaščito nad vodomerom z izolacijskimi materiali,
- s preprečitvijo kroženja hladnega zraka v vodomernem jašku oziroma okrog inštalacij,
- z zagotavljanjem kroženja vode po inštalacijah ob pojavu nizkih zunanjih temperatur.

Kontroliran pretok vode je cenejši od nastale škode in popravila.

VZDRŽEVANJE CEST V ZIMSKEM OBDOBJU

V zimskem obdobju, ki praviloma traja od 15. novembra tekečega leta do 15. marca prihodnjega leta, oziroma v obdobju trajanja zimskih razmer se ceste vzdržujejo v skladu z izvedbenim programom zimske službe. Nadzor nad stanjem cest opravlja pregledniška služba, ki izvaja pregledovanje cest in kritičnih odsekov, interventne in preventivne posipe vozišč, po potrebi pa tudi manjša dela za vzpostavitev varnega in tekočega prometa. Pluženje in prevoznost cest se zagotavljata glede na prednostni vrstni red, v obdobjih izredno močnega sneženja, ob močnih zametih in snežnih plazovih pa prevoznosti ni nujno treba zagotavljati. Podobno velja za poledico, če je zaradi dežja cesta gladka in poledice ni mogoče odpraviti z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi.

Dolžnosti lastnikov zemljišč ob cestah v zimskem obdobju

V skladu z veljavno zakonodajo je prepovedano izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, na zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej (5. člen Zakona o cestah, v nadaljevanju: ZCes-1). To med drugim pomeni, da je prepovedano na javno cesto odmetavati sneg z zasebnih površin, posebej morajo biti pozorni lastniki objektov, katerih strehe mejijo na javno cesto, da preprečijo zdrs snega in odstranjujejo ledene sveče na teh objektih. Prav tako morajo lastniki zemljišč ob cestah urediti žive meje, da ne posegajo v profil vozišča. Lastniki zemljišč ob cesti morajo dopustiti vse posege, ki so nujno potrebni za nemoteno uporabo javne ceste, zlasti odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda in če navedeni poseg ni mogoč v okviru cestnega sveta (19. člen ZCes-1).

Občani s pravilnim ravnanjem omogočate, da delo v okviru zimske službe poteka učinkovito.

PVC OKNA, VRATA, ROLETE IN ŽALUZIJE

JESENICE, 04/586 33 70
GSM: 040/201 488

KRANJ, 04/236 81 60
GSM: 051/621 085

– za novogradnje
– zamenjava starih oken

www.oknamba.si

Gradnja druge cevi nemoteno poteka

URŠA PETERNEL

Kljub koronavirusu se eden največjih projektov v državi, izgradnja vzhodne cevi predora Karavanke, nadaljuje. Kot so pojasnili na Darsu, dela potekajo v skladu s terminskim načrtom, turški izvajalec Cengiz pa je do začetka meseca izkopal 108 metrov predora. Pri samem izkopu doslej niso naleteli na nepredvidene težave. Od konca avgusta potekajo izkopna dela z bagrom, in sicer v delno zaglinjenem gruščnatem materialu s takojšnjo vgradnjo podpornih ukrepov. Vsak dan napredujejo

za poldrugi meter oziroma dva metra, po približno 287 metrih izkopa v grušču pa predvidevajo nastop apnenčevih skladov, kjer bo treba izkop izvajati s pomočjo vrtnanja in miniranja. Na slovenski strani ta čas dela nekaj več kot osemdeset delavcev, od tega jih je 71 turških, ki so nastanjeni v novopostavljenem naselju pri krožišču na Hrušici. Kot so pojasnili na Darsu, se zaposleni na gradbišču držijo potrebnih ukrepov, da se koronavirus ne razširi. Na drugi strani so Avstrijci prišli že 3,3 kilometra globoko.

GRADITE?
PRENAVLAJATE?

omisli.si

lokalni ponudniki, ki jim zaupamo

jeseniške novice

WWW.JESENICE.SI

Jeseniške novice so priloga Gorenjskega glasa

IZDAJATELJ
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

ODGOVORNA UREDNICA
Urša Peternel, 041/570 942,
ursa.peternel@g-glas.si

NAMESTNICA ODGOVORNE UREDNICE
Marjana Ahačič, 031/352 514,
marjana.ahacic@g-glas.si

UREDNIŠKI ODBOR:
Ines Dvoršak (predsednica),
Urša Peternel, Janko Rabič
novice.jesenice@jesenice.si

LEKTORIRANJE
Maja Stržinar

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

OGLASNO TRŽENJE
Mateja Žvižaj, 041/962-143,
mateja.zvizaj@g-glas.si

Nenaročenih prispevkov in pisem bralcev ne honoriramo.

Gorenjski Glas

Jeseniške novice, št. 20/letnik XV so priloga časopisa Gorenjski glas, št. 93, ki je izšel 20. novembra 2020. Jeseniške novice so priložene Gorenjskemu glasu in brezplačno poslane v vsa gospodinjstva v občini Jesenice, izšle so v nakladi 25.970 izvodov. Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor.

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je polletnik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

OBČINSKE NOVICE

»Strupenost« izpustov odvisna od vremena

O nenadzorovanih izpustih prahu iz podjetja SIJ Acroni smo se pogovarjali tudi z Vojkom Bernardom, predsednikom okoljske organizacije Alpe Adria Green (AAG), ki ima sedež na Slovenskem Javorniku.

URŠA PETERNEL

Kot je dejal predsednik Alpe Adria Green (AAG) Vojko Bernard, ima onesnaževanje zraka v občini Jesenice dolgo tradicijo, a se je v zadnjih letih pomembno zmanjšalo. Danes prihaja predvsem do izrednih izpustov, zlasti iz Acronijeve jeklarne. Po Bernardovih besedah je »strupenost izpustov« odvisna od vremena; prvotna koncentracija onesnaževal se namreč s pomočjo vetra in stanja ozračja razredči. V primeru inverzije pa se tak oblak prahu ne dvigne v višino, temveč ostane pri tleh.

»Na letni ravni sicer opazamo zmanjševanje izpustov prahu iz Acronija, čeprav so količine še vedno velike. Tako so bili celotni izpusti prahu v zrak iz podjetja SIJ Acroni v letu 2016 13 ton, v letu 2018 pa 11 ton. K vprašanju prahu je treba dodati podatek, kakšne velikosti je prah: koliko delcev odpade na velikost PM10, koliko na PM2,5, koliko je nanodelcev, ki so najbolj nevarni, ker gre do neposredno v kri skozi pljučne mehurčke. Teh podatkov ni,« pravi Bernard. Se pa spreminja sestava prahu. »Za živo srebro (Hg) je bilo ugotovljeno povišanje s treh kilogramov v letu 2016 na deset kilogramov v letu 2018. Pri živem srebru manjka ključen podatek, v kakšni obliki je v izpustih. Če gre za kovino Hg, torej v elementarnem stanju, ker izhlapeva, saj je to tekoča kovina, ni tako nevarno, kot so njegove spojine. Še posebej nevarna je njegova vključitev v organske spojine kot metilno živo srebro. Verjetno gre za kovinski Hg, ki ni prepoznan kot rakotvoren, deluje pa kot strup na posamezne organe. Seveda odločajo vdihane količine, o katerih pa ne vemo nič. Na področju onesnaževanja z živim srebrrom je vodilna Mežiška dolina, kjer se to pozna v krvi prebivalcev, še posebej otrok. Bilo bi primerno analizirati kri nekaj prebivalcev z območij, kjer pogostejše prihaja do izrednih izpustov iz obratov Acronija,« je pojasnil.

Celotna vsebnost organskih onesnaževal (TOC – spojin z ogljikom) v izpustih je bila v letu 2016 skoraj 32 ton, v letu 2018 pa povišana na 37 ton. »Količina TOC v izpustih je velika. Strupenost teh delcev oziroma povzročanje obolenj pa je odvisna od tega, kaj vsebujejo poleg same organske spojine. Običajno so taki delci po obliki podobni gobasti tvorbi z veliko površino, ki je sposobna vezati še druga

onesnaževala. Katera, ni ugotovljeno. To je podobna struktura kot saje pri zgorevanju dizelskega goriva v motorjih, ki izhajajo iz izpušnih cevi ali pa iz dimnikov. Rakotvnost takih 'saj' je možna glede na sestavo teh delcev.«

Na drugi strani pa je onesnaževanje z žveplovim dioksidom v letu 2018 povsem izginilo (s 35 ton še v letu 2017). Prav tako je močno upadlo onesnaževanje z ogljikovim monoksidom s 4.200 ton v letu 2016 na 1.500 ton v letu 2018. So se pa zvišali izpusti dušikovih oksidov s 46 ton leta 2016 na 70 ton leta 2018. In kaj za zdravje pomeni več arzena v izpustih? »Arzen pa je prepoznan kot rakotvoren. Pri vdihavanju lahko povzroči raka pljuč. Seveda je spet pomembno ugotoviti, v kakšni obliki je v izpustih in koliko zraka z arzenom vdihnemo. Nahaja se lahko kot element ali spojen z drugimi elementi. Bolj nevarne so anorganske spojine arzena, torej tiste, ki ne vsebujejo ogljika, ki je tvorec organskih spojin. Za leto 2018 je bilo ugotovljeno, da je bilo v izpustih pol kilograma arzena. V kakšni obliki, ni podatka,« razlaga Bernard.

Kot dodaja, so omembe vredni tudi izpusti fluorovih spojin, ki se preračunajo na fluorovo kislino HF. »Ni znano, koliko je same kisline, ki je zelo strupena za dihala, koliko pa drugih spojin fluora. V letu 2017 je bila za HF (torej vse fluorove spojine) ugotovljena količina 104 kg, v letu 2018 pa zvišana na 136 kg.«

Kot je dodal Vojko Bernard, je bil AAG pred šestimi leti pobudnik ustanovitve odbora, v katerem so predstavniki najbolj ogroženih prebivalcev iz Koroške Bele, KS Javornik - Koroška Bela, podjetja SIJ Acroni in AAG. Dosegli so po Bernardovih besedah dosegli zmanjšanje hrupa iz valjarne debele pločevine, iz obratov na Koroški Beli, ureditev transportnih poti, da ne prihaja do prašenja. Prav tako so se dogovorili, da jih podjetje mesečno obvešča o izpustih na šestih najbolj izpostavljenih lokacijah, štiri merilne naprave za merjenje prašnih delcev pa so postavljene ob najbolj izpostavljenih hišah.

»Odbor letos v razmerah koronavirusa deluje omejeno, vendar je velik napredek, da so se začeli pogovori o problemih onesnaževanja. AAG ne zagovarja protestov, če se stvari lahko urejajo medsebojno med prebivalci in industrijo,« je še dodal Bernard.

Krajanji zaskrbljeni zaradi izpustov prahu

Domačini s Koroške Bele so opozorili na nenadzorovane izpuste prahu iz podjetja SIJ Acroni. Skrbijo jih, da so v prahu težke kovine, ki so rakotvorne. V podjetju izpustov ne zanikajo, a mirijo, da niso škodljivi niti rakotvorni. Bodo pa naredili vse, da do njih v prihodnje ne bo več prihajalo.

URŠA PETERNEL

Koroška Bela – »Krajanji Koroške Bele zadnje tri mesece opazamo povečan izpust prašnih delcev v zrak. Večina je opazila samo pršenje, nekateri pa navajajo, da so opazili tudi prah na okenskih steklih in da imajo kovinski priokus v ustih ...« Takole pravi domačinka Koroške Bele, ki se je v imenu krajanov obrnila na našo redakcijo, o težavah z nenadzorovanimi izpusti iz podjetja SIJ Acroni pa pišejo tudi na spletnih omrežjih, kjer objavljajo tudi fotografije oblakov prahu nad podjetjem. Krajanje skrbi, da so v izpustih prahu težke kovine, ki so rakotvorne. Opozorili pa so tudi, da pojasnil iz podjetja niso dobili. Zato smo nekaj vprašanj o tem naslovili na SIJ Acroni mi. Ker gre za aktualno problematiko, odgovore podjetja objavljamo v celoti.

Ali držijo navedbe krajanov, da prihaja do nenadzorovanih izpustov prašnih delcev? V zadnjem obdobju smo v družbi SIJ Acroni pri proizvodnji jekla, ki temelji na stoodstotnem recikliranju jeklenega odpadka, v procesu taljenja zabeležili nekaj izrednih dogodkov. Kot posledico so krajanji opazili občasne emisije prašnih del-

»Glede dilem o škodljivosti prahu želimo pomiriti prebivalce, saj iz ocene odpadka izhaja, da izpusti prahu niso škodljivi in niso rakotvorni. Se pa strinjamo, da so izpusti moteči in dajejo vtis, da so nevarni,« pravijo v družbi SIJ Acroni.

cev. Ob vsakem tovrstnem dogodku vzroke in izpuste skrbno preverimo in naredimo vse, kar je v naši moči, da vzroke odpravimo.

Kaj je vzrok za te nenadzorovane izpuste?

V tem obdobju beležimo večji delež nečistoč v naši najpomembnejši vhodni surovini – jeklenem odpadku. Med nečistočami največji delež predstavlja jalovina. Ko pride talina v stik z nečistočami, se zgodi izredni dogodek, ki je ključni dejavnik za opažene emisije. Tej problematiki namenimo veliko pozornosti in prizadevamo si, da do podobnih izrednih dogodkov v prihodnje ne bi prihajalo. Zato smo že uvedli ukrep ločeva-

Oblak prahu nad podjetjem SIJ Acroni

nja nečistoč iz jeklenega odpadka. Glede na to, da se s problematiko soočamo v zadnjem obdobju, bomo k reševanju z novembrom pristopili tudi s spremembo načina in sistema dela na vhodni kontroli surovin.

Občanka navaja, da naj bi bile v prašnih delcih rakotvorne snovi. Kako komentirate navedbo?

Glede dilem o škodljivosti prahu želimo pomiriti prebivalce, saj iz ocene odpadka izhaja, da izpusti prahu niso škodljivi in niso rakotvorni. Se pa strinjamo, da so izpusti moteči in dajejo vtis, da

in sicer na petih ključnih mestih (odpraševalna naprava na elektroobložni peči, odpraševalna naprava iz hale jeklarne, odpraševalna naprava na obeh izpustih vakuumske naprave ter odpraševalna naprava iz konverterja AOD). Občasne meritve opravljamo skladno z zakonodajo v obdobju treh let v vseh naših obratih (jeklarna, vroča valjarna, hladna valjarna, predelava debele pločevine, predelava žlindre); naslednje občasne meritve bodo v skladu z zakonodajo opravljene v letu 2021.

Kot izhaja iz poročila Masno in koncentracijsko onesnaževanje v občini Jesenice, se je sicer skupna količina prašnih delcev v kilogramu od leta 2016 zmanjšala za skoraj trideset odstotkov, a se je hkrati močno povečala emisija pri parametrih TOC (total organic carbon – skupni organski ogljik), As (arzen), Hg (živo srebro). Kaj je razlog?

Naša okoljevarstvena prizadevanja se udejanjajo v občutnem zmanjšanju količine prašnih delcev, in sicer smo v SIJ Acroni v zadnjih desetih letih količino skupnega prahu iz vseh izpustov znižali skoraj za dve tretjini (z 28.000 kg na 10.000 kg). Vse meritve koncentracij s strani akreditiranega Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, izkazujejo, da so vsi parametri pod mejnimi vrednostmi.

Na tem mestu bi tudi poudarili, da so vse naložbe, ki jih izvajamo, tudi na okoljevarstvenem področju skladne z zahtevami BAT (best available technology – najboljša razpoložljiva tehnolo-

gija) za jeklarne. To pomeni, da uporabljamo najboljše razpoložljive tehnologije. V zadnjih letih smo v kapacitete in modernizacijo v družbi SIJ Acroni namenili 277 milijonov evrov, s čimer neprestano znižujemo tudi naše vplive na okolje.

»Težava je v tem, da so v teh oblakih prahu težke kovine, ki so rakotvorne,« pravi ena od krajanek.

Do določenih nihanj v posamičnih vrednostih lahko pride zaradi spremembe obsega obratovalnih ur in zaradi izdelave različnih vrst jekel.

Občanka tudi navaja, da na svoj dopis iz podjetja ni dobila odgovora. Kako poteka komuniciranje z lokalno skupnostjo?

S predstavniki lokalnih skupnosti izvajamo redne letne sestanke. Letos ga zaradi koronavirusa, kot kaže, ne bomo mogli izvesti v fizični obliki, bomo pa vse predstavnike lokalne skupnosti obvestili o svojih okoljevarstvenih prizadevanjih in rezultatih po drugih komunikacijskih poteh. Vedno tudi odgovorimo na vsa prejeta vprašanja krajanov, in sicer takoj, ko imamo na voljo čim več konkretnih povratnih informacij, če se le da, tudi rešitve, ki jih bomo izvedli. Dobro sobivanje z lokalno skupnostjo je za SIJ Acroni namreč ključnega pomena in tudi tokrat bomo kot običajno vsem krajanom podali povratne informacije.

KRAJEVNE NOVICE

Prednost urejanju otroških igrišč

V največji krajevni skupnosti v občini, KS Plavž, se zavzemajo, da imajo otroci dovolj možnosti za igro in razvedrilo v bližini bivalnih prostorov.

JANKO RABIČ

Po prvi polovici mandata sveta krajevne skupnosti Plavž, največje v občini Jesenice, člani ugotavljajo, da jim je uspelo uresničiti veliko nalog iz sprejetih programov. Po besedah predsednice Ivanke Zupančič aktivnosti potekajo na različnih področjih, tako znotraj krajevne skupnosti kot v sodelovanju z Občino Jesenice, predvsem na komunalnem in cestnem področju z vsemi investicijami in vzdrževalnimi deli. Med prednostne naloge so v tem mandatu uvrstili urejanje otroških igrišč. Predvsem se zavzemajo, da imajo otroci dovolj možnosti za igro in razvedrilo v neposredni bližini bivalnih prostorov. Občina Jesenice je v okviru sprejetega programa v preteklem obdobju uredila igrišči Biba in Pika. Na sejah sveta KS so večkrat opozarjali na prepočasno izvedbo in zamik od sprejetega programa. V osnutku predloga novelirane občinskega programa urejanja in vzdrževanja otroških igrišč v obdobju 2020–2024 sta najprej igrišči Rožle in Tom padli s prvega mesta prioritete urejanja. Na oktobrski seji sveta KS so odločno

Letos je bilo obnovljeno igrišče Biba.

zahtevali, da se uvrstita nazaj. To jim je uspelo, saj je občinski svet na 14. seji potrdil novelirani program, po katerem bodo omenjeni igrišči obnovili predvidoma v letu 2022. Izvedbo letošnjega programa v krajevni skupnosti Plavž v veliki meri kroji epidemiološka situacija s koronavirusom. Več aktivnosti so zaradi spoštovanja ukrepov morali

odpovedati ali jih prestaviti za kasnejši čas. Niso izvedli osrednje prireditve ob krajevnem prazniku, brezplačne meritve krvnega tlaka, krvnega sladkorja in holesterola so predstavili. Ob tem z zadovoljstvom ugotavljajo, da jim je kljub ne najbolj prijaznim časom uspelo izpeljati akcijo ocvetljenja balkonov in urejenosti

vtov. Krajinjani so vložili veliko truda in volje in s tem veliko prispevali k lepšemu in urejenemu okolju. Člani ocenjevalne komisije so na terenu pregledali njihova prizadevanja, dvaintrideset balkonov in vrtov je še posebej izstopalo. Vsakoletnega srečanja z lastniki teh vrtov zaradi znane situacije ne bodo pripravili, se pa njim in vsem ostalim sodelujočim zahvaljujejo, da so dali pomemben prispevek k lepši podobi svojega bivalnega okolja. Med letošnje pobude širšega značaja pri članih sveta KS Plavž velja omeniti tri. Podpirajo vsa prizadevanja, da regijska bolnišnica ostane na Jesenicah. Z zbiranjem podpisov so se vključili v vseslovensko akcijo proti zapiranju pošt na lokalnem nivoju. V njihovi krajevni skupnosti so letos že zaprli banko in v primeru ukinitve pošte bi bili prikrajšani predvsem starejši krajinjani, ki veliko uporabljajo storitve v sedanji enoti pošte na Plavžu. Poleg tega so se zavzeli, da se preučijo možnosti, da se pitna voda iz vodovoda Peričnik dezinficira z UV-dezinfekcijo, in ne kemičnimi sredstvi, kot to sedaj izvajajo pri JEKU-u Jesenice.

Anketa o prenovi soseske Plavž

URŠA PETERNEL

Na spletni strani Občine Jesenice je objavljena anketa z naslovom Urbanistična prenova stanovanjske soseske Plavž. Z njo želijo pridobiti mnenja občanov oziroma stanovalcev Plavža o tem, v kakšni soseski želijo živeti. Občina Jesenice je namreč pristopila k pripravi Strategije urbanistične prenove stanovanjske soseske Plavž (1. faza), katere cilj je izboljšanje

podobe in življenjskega okolja na Plavžu. Izzivov v soseski je kar nekaj, od omejitev v prostoru, prometne ureditve, ureditve zelenih površin, igrišč do podobnosti objektov ... Na Občini Jesenice želijo, da bi kratko anketo rešilo čim več krajinov Plavža oziroma vseh, ki jih območje Plavža na tak ali drugačen način zadeva. Anketa je dostopna na spletni strani Občine Jesenice do konca novembra.

Priklop na vodovod

URŠA PETERNEL

Občinski svetnik Iztok Pergarec je na seji prenesel vprašanje krajanov Planine pod Golico glede priklopa na novi vodovod, ki je bil zgrajen že lani. V občinski upravi so pojasnili: »Po podatkih podjetja Jeko je bil februarja letos 29 bodočim uporabnikom poslan dopis za vložitev vloge za izdajo soglasja za priključitev na novo vodovodno omrežje. Na dopis se je odzvalo 22 uporabnikov, ki so jim izdali soglasje za priključitev na vodovodno omrežje, s strani Občine pa se izdajo odločbe o odmeri komunalnega prispevka. Sedem uporabnikov se na poziv ni odzvalo. V času epidemije v podjetju Jeko niso iz-

vajali del pri strankah, razen nujnih del v smislu odprave okvar, zato so stala tudi dela v Planini pod Golico. Glede na to, da je bila dezinfekcija vodooskrbnih objektov in cevovoda izvedena konec leta 2018, je bilo pred priključitvijo uporabnikov na nov vodovod treba izvesti čiščenje in dezinfekcijo zajetja, razbremenilnika ter vodohrana in dezinfekcijo vodovodnega omrežja, kar je bilo izvedeno v septembru. Pri tem so ugotovili pomanjkljivosti pri delovanju avtomatske regulacije lopute na izpustu iz zajetja, kar so reševali z dobaviteljem opreme. V oktobru so začeli s priključitvami uporabnikov, ki imajo urejene obveznosti (odločbo o komunalnem prispevku).«

Inšpektorji ponovno poostreno nadzirali ekološke otoke

Na območju Jesenic so jeseniški inšpektorji in redarji v šestih dneh, kolikor je trajala akcija, pregledali sedem eko otokov in ugotovili osem nepravilnosti. Ugotovili so tri kršitelje, zoper katere so uvedli prekrškovni postopek.

URŠA PETERNEL

V mesecu oktobru so inšpektorati lokalnih skupnosti prek Društva mestnih, občinskih in medobčinskih inšpektorjev in nadzornikov Slovenije organizirano pristopili k skupnemu poostrenemu nadzoru nad ravnanjem s komunalnimi odpad-

ki v občinah. V akciji je sodelovalo 14 medobčinskih inšpektoratov z območja celotne Slovenije, vključno z jeseniškim. K sodelovanju so povabili tudi občinske redarje in delavce pristojnih komunalnih podjetij, v nekaterih primerih pa tudi policijo. V poostrenem inšpekcijskem nadzoru so pristojne

občinske inšpekcije preverjale predvsem ustreznost odlaganja odpadkov na eko otokih, obravnavali so tudi okoliščine nastanka divjih odlagališč komunalnih odpadkov ter iskali njihove povzročitelje. Na območju Jesenic so jeseniški inšpektorji in redarji v šestih dneh, kolikor je trajala akcija, pre-

gledali sedem eko otokov in ugotovili osem nepravilnosti. Ugotovili so tri kršitelje, zoper katere so uvedli prekrškovni postopek. »Namen poostrene organizirane društvene akcije je z generalno prevencijo pozitivno vplivati na širšo okoljsko zavest prebivalstva in ne nazadnje, v okviru specialne prevencije zoper ugotovljene posamezne kršitelje nepravilnega odlaganja odpadkov ustrezno ukrepati,« je pojasnil vodja MIR Jesenice Gregor Jarkovič, sicer tudi predsednik Društva mestnih, občinskih in medobčinskih inšpektorjev in nadzornikov Slovenije. Ločeno zbiranje odpadkov po njegovem mnenju namreč ni samo zakonodajna zahteva, pač pa tudi naša skupna odgovornost.

V poostrenem inšpekcijskem nadzoru so pristojne občinske inšpekcije preverjale predvsem ustreznost odlaganja odpadkov na eko otokih.

Prejeli smo

Koronačasi

Današnji dan (26. oktober 2020) sem preživila v opazovanju ljudi in v razmišljanju o razmerah, v katerih se na žalost nahajamo. Opazovala sem ljudi, ki so hiteli mimo, v negotovosti in strahu pred usodo, ki nas je doletela. Prišla sem do zaključka, da smo vsi v stresu, da se ne bi okužili, da ne bi izgubili dela, da bi preži-

vele družine. Tako malo je optimizma, kar nas lahko pahne v depresijo in psihične motnje. Ne razumem pa nekaterih, ki se jih to ne dotakne in se brezskrbno sprehajajo mimo nas, ki se napotkov zdravstvene stroke držimo, večkrat se nam celo posmehujejo. Z željo, da vsi spoštujemo zdravstvena priporočila in da ponovno zadihamo v to čudovito jesensko pravljičico. Ostanite zdravi!

MARIJA GOLOB, JESENICE

HAK TAK

ZWEISPRACHIGE BUNDESHANDELSAKADEMIE
DVOJEZIČNA ZVEZNA TRGOVSKA AKADEMIJA

Vabimo vas na
ONLINE-Dan odprtih vrat,
ki bo v petek 27. 11. 2020 od 12. do 19. ure.

Dodatne informacije najdete na spletni strani
www.hak-tak.at

Prof. Janežič-Platz 1, A-9020 Klagenfurt/Celovec, Tel: +43 (463) 38 24 00

KULTURA

V knjižnicah zaradi virusa manj bralcev

Obisk Občinske knjižnice Jesenice je bil ob polletju za trideset odstotkov manjši kot v enakem obdobju lani, prav tako izposoja knjižničnega gradiva, pravi direktorica knjižnice Veronika Osredkar. Z njo smo se pogovarjali o tem, kako organizirajo delo v negotovih razmerah epidemije, kako je zaprtje knjižnic vplivalo na bralne navade, zlasti otrok in mladine ...

URŠA PETERNEL

Najprej prvi val, zdaj drugi val, knjižnica je bila določeno obdobje zaprta, potem ste uvedli možnost prevzema pred vhodom, zdaj so tri enote ponovno odprte, preostale še vedno zaprte ... Kaj vse to pomeni za obiskovalce in kaj za samo organizacijo dela?

Čeprav morda ni videti, je organizacija dela v posebnih razmerah tudi v knjižnicah precej stresna. Predvsem zato, ker se ukrepi sprejemajo dobesedno čez noč in ker za knjižnice doslej ni bilo konkretnih, jasnih usmeritev. Zato so ob jesenskem valu epidemije knjižnice na osnovi svojih pomladnih izkušenj vijugale med smernicami za kulturne ustanove in smernicami za dejavnosti, ki s knjižnicami nimajo skoraj nič skupnega. Če je bilo sredi epidemije spomladi vendarle priporočeno, da se knjižnice lahko ravna po gostinskih lokalih, ki so omogočili dostavo hrane, in organizirale brezplačni prevzem naročenih knjig, jeseni to najprej ni bilo sprejemljivo. No, na Jesenicah smo prevzem knjižničnega gradiva v dogovoru z ustanoviteljico Občinske knjižnice onemogočili zaradi slabe epidemiološke slike na območju. Poleg tega organizacijo dela otežujejo kadrovske razmere. Nekateri delavci so odsotni zaradi zdravstvenih težav, »na srečo« ne zaradi covida, nekateri pa tudi zaradi varstva otrok. Zato smo ob ponovnem odprtju knjižnic zagotovili, da je odprta vsaj ena večja enota v vsaki občini.

Za koliko se je izposoja v času zaprtja knjižnic zmanjšala?

Letošnje razmere se seveda odražajo tudi v obisku knjižnice, številu uporabnikov, v izposoji knjižničnega gradiva ... Obisk knjižnice je bil ob polletju za trideset odstotkov manjši kot v enakem obdobju lani, prav tako izposoja knjižničnega gradiva.

V času karantene smo vsi imeli več časa. Torej nismo tudi več brali?

Spomladi so bile knjižnice zaprte dva meseca, izposoja ni bila mogoča oziroma samo pod posebnimi pogoji. Kako smo brali v času karantene, pa težko ocenjujemo samo na osnovi izkušenj iz

Foto: GORAZD KAVČIČ

Veronika Osredkar, direktorica Občinske knjižnice Jesenice: »Želim si, da bi kmalu zaživel bogato javno kulturno dogajanje in da bi bila del tega tudi naša knjižnica.«

knjižnic. Navsezadnje ne vemo, ali imajo člani knjižnic tudi svoje domače knjižne zbirke, poleg tega ne berejo samo ljudje, ki so vključeni v knjižnico. Po drugi strani je v tem času naraslo zanimanje za e-knjige. Možnost brezplačnega oddaljenega vpisa v knjižni-

to med potrebami in razvedrili mlajše generacije, sodobna tehnologija pač omogoča hitro in enostavno pot do vsebin, ki mlade zanimajo. Obisk knjižnice je ne samo eden od načinov, kako dobiti knjigo, je tudi priložnost za to, da se vsaj malo zmanjšata čezmerna upora-

ob upoštevanju vseh priporočil NIJZ?

Menim, da imajo knjižnice pomembno vlogo pri umirjanju stresnih občutkov v takih izrednih razmerah. Poleg tega lahko mnogim pomagajo pri učnih in delovnih obveznostih, ki so v takih razmerah lahko še zahtevnejše, in omogočajo dostop do knjig in literature socialno šibkim. Želim si, da bi odločevalci to upoštevali pri oblikovanju ukrepov v prihodnosti. Izkazalo se je namreč, da knjižnice lahko delo organizirajo tako, da je varno za zaposlene in uporabnike.

Kako pa je z drugimi dogodki in prireditvami v knjižnici?

V teh dneh potekata samo bralni aktivnosti. Ta veseli knjižni svet za odrasle in Berem z Brihto za mlade bralce, pri katerih si bralci izposojajo knjige, ki smo jih priporočili knjižničarji. Vse druge dogodke in dejavnosti smo odpovedali oziroma preložili. Upam, da bomo kmalu smeli v knjižnice povabiti obiskovalce in jim ponuditi zanimive dogodke, ustvarjalcem z različnih področij pa omogočili, da se predstavijo. Želim si, da bi kmalu zaživel bogato javno kulturno dogajanje in da bi bila del tega tudi naša knjižnica.

»Žal se zaradi znanih omejitev za obisk knjižnice odloči manj bralcev in ti se v knjižnici zadržujejo zelo kratek čas. Odnos do knjige in branja pa pomembno sooblikuje stik s knjigami, s polnimi knjižnimi policami, možnost raziskovanja in odkrivanja, prelistavanja ...«

co samo zaradi dostopa do e-knjig in e-virov je izkoristilo kar nekaj uporabnikov, ki prej niso bili člani knjižnice. Izposoja e-knjig je bila v mesecih marec, april in oktober v primerjavi z lanskim letom višja kar za sedemsto odstotkov!

Kako po vašem mnenju to vpliva na bralne navade otrok in mladine? Ob zaprtih knjižnicah si verjetno niso mogli izposojati niti knjig za bralne značke, domača branja ...

Zaprte knjižnice prav gotovo slabo vplivajo na bralne navade, zlasti na bralne navade otrok in mladine. Branje že tako izgublja mes-

ba in negativen vpliv kratkočasnih naprav. Na srečo so bile knjižnice tokrat, jeseni, zaprte kratek čas, zato so bile knjige za različne šolske bralne obveznosti kar dostopne. Žal se zaradi znanih omejitev za obisk knjižnice odloči manj bralcev in ti se v knjižnici zadržujejo zelo kratek čas. Odnos do knjige in branja pa pomembno sooblikuje stik s knjigami, s polnimi knjižnimi policami, možnost raziskovanja in odkrivanja, prelistavanja ...

Kaj bi si v knjižnicah v prihodnje želeli na tem področju – kako nujno bi bilo, da so knjižnice odprte, seveda

V knjigi vam razkrivamo koristne nasvete in postopke za domačo pripravo mlečnih izdelkov. Od najbolj preprostih, kot so kislo mleko, jogurt, kefir do zahtevnejših mehkih sirov v slanici, mocarele, sira za žar in drugih izdelkov iz smetane. V knjigi je poleg cele palete navodil za izdelavo tudi več kot 40 slastnih receptov za jedi, za katere so poleg drugih sestavin uporabljeni tudi mlečni izdelki.

168 strani, 17 x 23,5 cm, brošura

18
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

224 strani, 15 x 20 cm, spiralna vezava,

Pred vami je najnovejša kuharica za kremasta peciva in sladice – sadna peciva, rulade, torte in tortice, sladice brez peke, deserte v kozarcih in ostale kremaste užitke. Njihova jasna in enostavna priprava vodi vsakogar do zagotovljenega uspeha.

10
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Seksi pite je knjiga posvečena ljubiteljem hitrih in enostavnih receptov. Vsebuje 40 preverjenih receptov za sladke, slane, presne, mesne in veganske pite. Pite so slastne, preproste za pripravo in očarajo z bogato kombinacijo okusov in različnimi načini priprave. Postrežemo jih lahko kot sladico, prigrizek, glavno jed ali prilogo.

Mehka vezava, 145 x 210 mm, 90 strani

11
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

ŠPORT

Leto dni brez velike tekme

Petdesetletni Jeseničan Mirsad Kovačević, trener v Karate klubu MI-KI, si želi, da bi se vse čim prej vrnilo v normalne tirnice – na področju športa na skupne treninge in na tekmovanja.

MATJAŽ KLEMENC

Dolgo ste že v športu. V razmerah, ki jih je povzročil novi koronavirus, se doslej še niste znašli. Kar naenkrat ste bili brez treningov, tekem. Kakšna je bila vaša rekreacija do vaših tekmovalcev?

Koronavirus je bil za vse nas šokanten, nekaj povsem novega, neznanega. Prišli so ukrepi, ki so prepovedali skupne treninge, ostali smo brez vseh tekmovanj. Vem, da so nekateri trenerji treninge opravljali prek video povezave. Sam sem še stara šola. Tekmovalcem sem naročil, kaj morajo delati. Situacija gre v tej smeri, da bom tudi sam moral poseči po sodobni tehnologiji.

Ko je vlada dala zeleno luč za skupne treninge, verjamem, da so se vsi večinoma z veseljem vrnili na skupne treninge. Spomnim se ponovnega prvega skupnega treninga neke v sredini maja. Odziv ni bil stoodstoten, nekaj tekmovalcev se je opravičilo – strah zaradi koronavirusa je bil pri njih in pri starših še preveč prisoten. Pri tistih, ki so se udeležili ponovnega skupnega treninga, se je videla velika želja po karateju in veselje jih je bilo gledati. Zadovoljni so bili tudi starši, saj so bili s ponovnimi tre-

ningi »odmaknjeni« od telefonov, računalnikov, igrice.

Ste bili s pripravljenostjo na uvodnih treningih zadovoljni?

Tukaj bi naredil primerjavo s poletnimi počitnicami. V septembru večina, izjema so tisti starejši, izkušenejši tekmovalci, pride bolj slabo pripravljena in treba je začeti znova. Podobna zgodba je bila na tistem prvem skupnem treningu po prvem valu epidemije. Predvsem mlajšim se vidi, da so navajeni na skupne treninge. Žal se je nekaterim poznalo tudi pri teži. Sam si želim, podobno mnenje delijo drugi trenerji, da bi otroci imeli v sebi tisto voljo po samostojnem treningu. Za opravljanje treninga karateja ne potrebuješ veliko, le približno dva krat dva metra prostora in seveda voljo.

Na Jesenicah so trije karate klubi. Ste zadovoljni s članstvom v vašem klubu?

S članstvom v Karate klubu MI-KI sem povsem zadovoljen. Pred kratkim sem preštel, da je na Jesenicah osem klubov, ki ponujajo športne borilne veščine. Vsi so dobro zapolnjeni, kar vsekakor veseli. Starši večinoma ne razmišljajo, v katero športno panogo bodo vpisali otroka. Bistvenega pomena je to, da

Mirsad Kovačević: »Za opravljanje treninga karateja ne potrebuješ veliko, le približno dva krat dva metra prostora in seveda voljo.« / FOTO: OSEBNI ARHIV

se otrok giblje. Sam bi še nekaj dodal. Starši se morajo prej vsaj malo pozanimati o trenerju, ki bo v času treninga skrbel za njihovega otroka. Le pravilno usmerjen trener lahko pripelje njihovega otroka na pravo pot.

Sodelujeta s preostalima kluboma?

Naš klub že leta zelo uspešno sodeluje s Karate klubom Huda mravljica, ki ga vodi Almin Gorinjac. Z njim se pozna že iz otroštva. Z

drugimi klubi borilnih veščin na Jesenicah si kdaj izmenjamo kakšno mnenje, kar je izredno dobrodošlo. Včasih se naš klub udeleži treninga judoistov v TVD Partizan Jesenice, kar je dobra popestritev treninga.

Žal je drugi val epidemije še enkrat zaprl telovadnice in onemogočil skupne treninge. Drugič je bilo verjetno lažje reagirati?

Septembra, na začetku šole, smo spet začeli običajne sku-

pne treninge. Drugi val nas ni nič manj presenetil kot prvi. Spet smo ostali brez skupnih treningov. A nimamo kaj, razmeram se je treba prilagoditi.

Kdaj je bil vaš klub zadnjič na tekmovanju?

Na manjši tekmi smo bili v začetku februarja v Rušah. Iz našega kluba so se te tekme udeležili trije. Zadnja večja tekma, mednarodni turnir, je bila lani novembra v Litiji. Skoraj ne morem verjeti, da smo že leto dni brez prave tek-

»Sam si želim le, da gremo čim prej na stara pota, v telovadnice. Vem, da bo šlo, saj nobena stvar ni večna.«

me. Zagotovo je težko brez tekem. So predlogi, da bi se vsak, ki bi želel sodelovati, posnel, ko dela kate, sodniki pa bi to ocenjevali. Sam si želim le, da gremo čim prej na stara pota, v telovadnice. Vem, da bo šlo, saj nobena stvar ni večna.

Bo po vašem čas brez skupnih treningov in tekem prinesel dolgoročne posledice?

Če nimaš samodiscipline, da delaš za moč, za kondicijo, se prisilni odmor mora poznati. Kot v šoli je tudi v karateju veliko snovi. Če se ne obnavlja, otroci pozabijo in spet je treba od začetka, kar ni lahko.

Zdaj je verjetno čas, da tekmovalci naredijo izpite za nove pasove?

Sam ne poudarjam pasov. Karate je šport, kjer razvijaš samega sebe, in tisti, ki ga trenirajo, morajo to čim prej dojeti. Pas je neka pohvala. Naj gre vse postopoma. Ko se spet vrnemo v telovadnico, bodo spet začeli opravljati izpite zanje.

Optimistična vrnitev

Po okužbi s koronavirusom so se Jeseničani vrnili v običajni ritem tekem in treningov.

MATJAŽ KLEMENC

Igralci HDD SIJ Acroni Jesenice so dobro pripravljeni stopili v sezono 2020/2021. Do 17. oktobra, ko so v Celovcu s 3 : 2 premagali drugo ekipo KAC-a, je bilo vse videti idealno. Skoraj vse. Minus v seštevku v tej sezoni odigranih tekem je bil le visok, roko na srce – povsem zaslužen poraz s 6 : 1 v Tivoliju z Olimpijo v uvodni tekmi Alpske lige skupinskega dela. Sledil je popoln preobrat. Povratno tekmo s KAC-om doma so odpovedali gostje. Slabo počutje štirih Jeseniških igralcev je »odpihnilo« uvodno tekmo rednega dela Alpske lige doma z Lustenauom. Kar naenkrat se je čvrsta ekipa podrla kot hiša iz kart. Spomladi je koronavirus že »udaril« v jeseniške vrste. Takrat je bil izvid testa pozitiven le pri enem igralcu. Oktobrska slika je bila veliko bolj črna. V klubu je bilo na koronavirus devet negativnih in kar dvajset pozitivnih članov.

Spomladi je koronavirus že »udaril« v jeseniške vrste. Takrat je bil izvid testa pozitiven le pri enem igralcu. Oktobrska slika je bila veliko bolj črna. V klubu je bilo na koronavirus devet negativnih in kar dvajset pozitivnih članov.

tivnih in kar dvajset pozitivnih članov. Kljub temu da okuženi niso imeli večjih težav, je potrebnega kar nekaj časa, da se lahko posameznik spet vrne v normalno življenje. Prvo novembrsko soboto je le prišla spodbudna novica iz tabora HDD SIJ Acroni Jesenice, saj se je celotna ekipa s trenerskim štabom na čelu spet zbrala na skupnem

»normalnem« treningu. Prejšnji četrtek so se že spet pomerili na ledu, in sicer po 23 dneh. V okviru državnega prvenstva so odigrali tekmo z mlajšim »bratom«, ekipo Hidria Jesenice. Cilji pred tekmo so bili trije: zmagati, tekmo odigrati brez poškodb in spet začuti tekmovalni ritem. Razlika je popolnoma jasna. Eno je trenirati, drugo pa tekmovali. Tekmo so dobili s 4 : 1 (Tomažević, Stojan, Jezovšek, Crnovič) in s tem dosegli še peto zmago v državnem prvenstvu. Še bolj nas je zanimalo, kako se bodo odrezali na gostovanju v Feldkirchu. Novice po tekmi so bile odlične, saj so se domov vrnili z zmago s 4 : 2. Zanimivo, prvi gol je dosegel Sašo Rajsar. Ta je v lanskem sezoni igral pri Olimpiji, v letošnji pa je bil brez kluba. Njegova vrnitev na Jesenice je vsekakor okrepitev tako na ledu kot v garderobi. V Feldkirchu so zadeli še Patrik Rajsar, Hebar in Je-

zovšek. Gostitelji so uspeli samo izenačiti na 1 : 1, soccer pa so bili železarji celotno tekmo v prednosti. Da so bili boljši in da je zmaga povsem zaslužena, pove tudi razmerje v streljih – 40 : 32 v njihovo korist. Pokazati, da uspešna vrnitev po koronavirusu ni bila naključna, bo treba že danes in jutri. Obakrat bodo igrali doma. Danes zvečer z Lustenauom in jutri zvečer Bregenzerwaldom. Zanimivo bo tudi med tednom, saj Jeseničane čakata dve težki tekmi v državnem prvenstvu. V torek v Podmežakli gostijo SŽ Olimpijo. Z istim tekmečem se bodo čez dva dni pomerili še v Tivoliju. Upajmo samo, da se bodo v nadaljevanju tekmovanja odvijala čim bolj normalno. Poleg predvidenih tekem imajo Jeseničani še zaostale tekme, »drugo polčas« s KAC-om ter tekme rednega dela z Lustenauom v gosteh ter Feldkirchom in Kitzbühlu doma.

Številne tekme za mlade hokejiste

MATJAŽ KLEMENC

V zadnjem času so bili hokejisti Hidrie Jesenice dejavni tako v državnem prvenstvu kot v mednarodni ligi. V državnem prvenstvu so odigrali pet tekem. MK Bled so premagali s 4 : 3. True Celje prav tako s 4 : 3, a po kazenskih streljih. Izgubili so s Triglavom z nogometnim izidom 1 : 0 in z Mariborom s 4 : 2. Tudi kot gostje so igrali v Podmežakli proti HDD SIJ Acroni Jesenice in tekmo izgubili s 4 : 1. Lestvica v državnem prvenstvu: 1.

HDD SIJ Acroni Jesenice 15 (5 tekem), 2. SŽ Olimpija 9 (3), 3. Triglav 9 (6), 4. Slavija Junior 8 (6), 5. Maribor 7 (6), 6. MK Bled 6 (5), 7. Hidria Jesenice 5 (6), 8. True Celje 4 (5). Še boljše so igrali v mednarodni ligi. V štirih tekmah doma so trikrat zmagali in le enkrat izgubili. Premagali so Slavijo Junior s 4 : 3, True Celje s 6 : 3 in MK Bled z 8 : 3. Izgubili so s Triglavom s 4 : 3. Lestvica v mednarodni ligi: 1. Triglav 15 (5 tekem), 2. Slavija Junior 9 (6), 3. Hidria Jesenice 9 (6), 4. MK Bled 8 (5), 5. True Celje 1 (6).

SENČILA NINO

T: 04 584 01 00

M: 041 645 697

E: nino@jesenice.net

... prava mera sonca ...

www.sencila-nino.si

ZANIMIVOSTI

Skrivnost dobrih ajdovih krapov

Vera Grgurič s Kmečkega turizma Pr' Betel je v sklopu projekta Kuham domače vodila kuharsko delavnico priprave ajdovih krapov. Zaradi ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa je ta potekala kar na daljavo, prek aplikacije Zoom.

URŠA PETERNEL

V Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske so za to jesen pripravili sklop kuharskih delavnic pod okriljem projekta Kuham domače. A koronavirus jo je zakuhal tudi kuharicam in kuharjem, tako da so se morali preseliti na računalnik in druga delavnica je potekala na daljavo, prek aplikacije Zoom. Vera Grgurič s Kmečkega turizma Pr' Betel iz Planine pod Golico je prikazala pravo ajdovih krapov. In kako jih je pripravila?

Sestavine

Za nadev potrebujemo: 80 dag suhe skute, 10 dag kuhane prosene kaše, 1 srednje veliko prepraženo čebulo, sesekljan peteršilj ali drobnjak, 1 jajce, sol. Za testo potrebujemo: 80 dag črne moke (tip 850), 20 dag ajdove moke, sol, kocko kvasa, 6–7 dl mlačne vode. Za zabelo: ocvirke ali belo zaseko. Kot je udeležencem zaupala Vera Grgurič, izdelavo krapov vedno začnemo z nadevom. Nato sledi priprava testa brez vzhajanja, nato izdelava (oblikovanje) krapa in takoj zatem kuhanje.

Priprava

»Nadev naredimo tako, da v skledo vmešamo vse sestavine. Pri skuti je pomembno, da je čim bolj suha. Če vidimo, da je preveč 'mokra', jo precedimo. Prosene kaše ne smemo prekuhati. Kuhana naj bo do te mere, da se še vedno vidijo okrogla zrnca. Poleg prepražene čebule v zmes dodamo sesekljan peteršilj ali drobnjak, kar nam

Delavnica je potekala na daljavo. / FOTO: ŠPELA ANKELE

»E-okolje sicer ne dopušča največjih čarov kuhinje, kot so pokušina jedi, vonjanje sestavin, a po drugi strani omogoča neomejen krog publike in enostavno komunikacijo s pomočjo mikrofona ali klepetalnika. Po odzivih udeležencev ocenjujem, da je v teh razmerah tovrstna izvedba res dobra alternativa,« je po delavnici povedal Ambrož Černe iz RAGOR-ja in obljubil, da bo ob koncu leta pripravil recepte z vseh delavnic in jih združil v knjižico, ki bo na voljo v elektronski obliki.

je ljubše. Tudi količina je poljubna. Po potrebi dodamo tudi eno jajce. Nazadnje še solimo po okusu. Zmes nato temeljito premešamo. Biti mora bolj suha. To je pomembno zato, da nam med kuho krapa ne bo ušla iz testa. Če dobimo občutek, da je zmes premalo suha,

lahko dodamo žlico pšeničnega zdroba. Preden se lotimo izdelave testa, damo kuhat vodo, v kateri bomo na koncu kuhali krape. Zelo pomembno je, da voda vre, ko imamo krape izdelane. Uporabimo kar se da veliko posodo. Krapci morajo v njej normalno plavati. Ko prista-

vimo vodo na štedilnik, jo seveda tudi posolimo. Nato se lotimo izdelave testa. Uporabimo 80 dag črne moke (tip 850) in 20 dag ajdove moke. Razmerje in sama količina sta lahko tudi poljubna. Zapisana količina je denimo za štiričlansko družino za dve kosili. V primeru kakršnih koli omejitev pri glutenu se lahko krape izdela tudi le iz ajdove moke. V tem primeru so malo trši. Mešanico moke posolimo. Dodamo kocko kvasa. Zgnetemo testo. Dolivamo mlačno (!) vodo. Vode naj bo vsega skupaj nekje od šest do sedem decilitrov. Testo mora priti bolj trdo. Izdelano testo na pomokani deski takoj oblikujemo v štruco. Bistveno je torej, da testo ne vzhaja. V nasprotnem primeru imamo lahko težave med

kuho krapov. Iz štruče testa naredimo štiri (oziroma poljubno število) delov. Iz njih izdelamo za prst debele okrogle ali kvadratne 'krpice'. Pomembna je debelina teh testenih krpic, naj bodo za prst debele, da nam krap v kropu ne razpadejo. Na krpice položimo v kepo oblikovan nadev. Najlažje bomo to počeli z rokami. Nato krap 'zapremo' tako, da ga oblikujemo v 'žepek'. Rob testa stisnemo s prsti.

ki in zabelimo z ocvirki. Zelo dobra je tudi zabela z belo zaseko.«

Samostojna jed ali priloga

Kot je še povedala Vera Grgurič, so krapci lahko samostojna jed, zabeljena z ocvirki. Lahko pa jih jemo s kislim zeljem, kislo repo ali klobasami različnih vrst, kot so krvavice, pečenice ... V modernejši kuhinji se lahko servirajo kot topla predjed z jurčkovim omako. V spomladanskem in poletnem času

Na krpice položimo v kepo oblikovan nadev. Nato krap »zapremo« tako, da ga oblikujemo v »žepek«. Rob testa stisnemo s prsti. Pri tem smo pozorni, da je dobro zaprt.

Pri tem smo pozorni, da je krap dobro zaprt. Po potrebi zunanost krapa še malo pomokamo. Ko jih izdelamo, jih takoj vržemo v krop. Voda mora takrat intenzivno vreti. Krap mora plavati po gladini kropa. Kuhati se morajo pol ure. Naj bodo pokriti. Vmes jih lahko enkrat previdno obrnemo. Ko so krapci kuhani, jih vzamemo z lopatko iz posode, razrežemo na des-

so dobre kombinacije krapov s telečjo obaro, gobovo juho ali kot priloga h govejim zrezkom, svinjskim zrezkom, telečji pečenki, jagnjetini ali kot samostojna enostavna brezmesna jed z zeleno solato. Projekt Kuham domače financirajo Občina Jesenice, Občina Kranjska Gora in Občina Radovljica, izvajalec pa je Razvojna agencija Zgornje Gorenjske.

Četrto stoletje društva Hospic

Slovensko društvo Hospic letos obeležuje že četrto stoletje, gorenjski odbor je bil ustanovljen pred osemnajstimi leti. V začetku oktobra smo obeležili svetovni dan hospica, letos pod sloganom Moja oskrba, moje udobje.

MARJANA AHAČIČ

Slovensko društvo Hospic letos obeležuje 25 let delovanja, odbor na Gorenjskem pa deluje že 18 let. "Hospic po svetu in v Sloveniji si je zadal nalogo, da bo stal ob strani neozdravljivo bolnim ljudem in njihovim svojcem. Glavni cilj je obogatiti zadnje obdobje življenja, zagotoviti kakovostno življenje, ne pa življenja za vsako ceno podaljševati. Pomoči pri skrajšanju življenja in evtanazije Hospic ne ponuja niti ne opravlja," poudarja

predsednica in soustanoviteljica gorenjskega odbora Mira Stušek. Za svoja dolgotrajna prizadevanja k razvoju društva je na slovesnosti sredi oktobra prejela priznanje Slovenskega društva Hospic. Naloga Hospica je spremljati med boleznijo, krizo in umiranjem, pojasnjuje namen delovanja organizacije Mira Stušek. "Da se lahko razvije odnos, je bistveni pogoj spremljevalčeva pozornost. Ohraniti distanco med bolnikom in spremljevalcem pomeni dopustiti

umirajočemu, da ohrani svoj jaz, da je lahko povedano vse, kar je potrebno, in da je spoštovan v svoji drugačnosti. Sodelavec Hospica ve, da ne zapade v globoko krizo le umirajoči, ampak tudi tisti, ki so z njim povezani v ljubezni. Zato ustvarjamo klimo povezanosti v življenjskem obdobju, ko se od večine ljudi pričakuje samo ločitev," poudarja. Kot opažajo, v zadnjem času vloga svojcev v negi ponovno pridobiva pomen. "A zavedati se moramo, da so svojci v tem času psihično in

fizično močno obremenjeni. Prisotni so občutki krivde, ki odnos med bolnikom in svojci ovirajo ali celo preprečujejo, zato morajo sodelavci Hospica ranljive svojce skrbno pripraviti in spremljati v tem posebnem času, polnem napetosti." Prostovoljci Hospica so se iz izkušenj naučili, da si svojci želijo jasnosti, ne prizanašanja. "Želijo imeti možnost, da lahko govorijo o vsem, želijo si navodil za nego, upoštevanje zasebnosti, obdržati dosedanj vlogo, upoštevati zadnje želje. Izra-

žajo strah, da ne bodo zmogli izpolniti pričakovanj, bojijo se napetosti v družini. Strah jih je slabšanja bolnikove bolezni, svoje nemoči, soočenja z bolečinami, žalostjo, jezo in smrtjo," opisuje Mira Stušek. Pravi, da s pomočjo strokovnega osebja

pozornostjo in skrbjo stojijo svojcem ob strani v teh zahtevnih procesih. "Pomagajo ustvarjati prostor, v katerem bo žalost lahko prevzela svoje upravičeno mesto. Dopustijo izražati hrepenenje, osuplost, nezmožnost izražanja, občutke krivde, obup

"Pomagajo ustvarjati prostor, v katerem bo žalost lahko prevzela svoje upravičeno mesto. Dopustijo izražati hrepenenje, osuplost, nezmožnost izražanja, občutke krivde, obup in jezo, da se žalujoči laže sprijazni s svojo usodo."

in prostovoljcev Hospica pogosto spoznajo novo razsežnost življenja, se spoprimajo z lastno mejo obremenjenosti, razmišljajo o smislu življenja in smrti, doživljajo zadoščenje, da pomagajo, in občutek lastne vrednosti, ki iz tega izhaja. Sodelavci Hospica z iskrenostjo,

in jezo, da se žalujoči laže sprijazni s svojo usodo. To povzroči, da žalujoči vstopi v razvojni proces, v katerem se počasi in zelo boleče uči sprejemati izgubo in na novo zaživeti brez človeka, ki ga je izgubil, ampak z vsem, kar je ta človek v njem prebudil."

ZANIMIVOSTI

Starejšim šport zelo koristi

Avguštin Mencinger, upokojeni zdravnik, dolgoletni specialist internist v Splošni bolnišnici Jesenice, v času epidemije še posebej poudarja koristi športa pri starejših ljudeh. Nekdanji zdravnik vrhunskih športnikov opozarja, da gibanje, tako telovadba kot aerobni trening, pomaga, da dlje ohranimo gibkost, dobro ravnotežje, imunsko odpornost pa tudi veselje do življenja.

MARJANA AHAČIČ

Človeški organizem se začne starati že po 35. letu; po tej starosti se rast in razmnoževanje celic, ki sestavljajo človeški organizem, umirita, razloži ter opozori na ločevanje kronološke in biološke starosti. Biološko, pravi, ugotovimo na podlagi maksimalne porabe kisika, vsebine mineralov v kosteh, mišične moči in fleksibilnosti. "Biološka starost je tudi tista, na katero lahko vplivamo in jo z redno fizično aktivnostjo tudi znižujemo, celo za dvajset let," pojasni in predlaga tako redno izvajanje vaj za večjo gibkost in izboljšanje ravnotežja kot aerobne vadbe oziroma treninge.

Vaje za večjo gibkost in izboljšanje ravnotežja

"Vadimo vsak dan, najbolje zjutraj približno trideset minut. V tem času razte-

gnemo vse večje mišične skupine. Vsak razteg naj traja od osem do dvanajst sekund, istočasno pa razgibamo vse sklepe od vratu do gležnjev. Zaključimo z vajami za ravnotežje: hoja po črti, hoja miže, stoja na eni nogi, kroženje z glavo ... Slabšanje ravnotežja je eden najpomembnejših faktorjev v procesu staranja. Kar tretjina prebivalcev Slovenije, starih nad 65 let, pade zaradi izgube ravnotežja in kar tretjina se jih pri padcu težko poškoduje," poudarja dr. Mencinger.

Aerobne vaje – trening

"Aerobne vaje so tiste, pri katerih telo porabi veliko kisika. Ker mora kri kisik preskrbeti mišicam, mora srce več delati. Zato so te vaje predvsem namenjene krepitevi srčno-žilnega sistema. Ker je pri tem treningu obremenjeno srce, mora vsak, kdor se v kasnejših letih odloči za ta

Upokojeni zdravnik Avguštin Mencinger že dolgo živi v Radovljici, po rodu pa je z Jesenic. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

trening, najprej obiskati zdravnika, da ta preveri predvsem sposobnost srca. Stiskanje v prsnem košu, nenadna omedlevica, krajša izguba zavesti, vse to so znaki, da s srcem nekaj ni v redu," opozarja.

densko. Kako intenziven naj bo trening, nam pove pulz. Vedno začnemo s treningom nizke intenzitete, nato pa intenziteto počasi dvigamo. Pred začetkom treninga se deset minut ogrevamo s

cinger. "Aerobno gibanje krepi odpornost organizma proti bakterijam, virusom in celo rakastim celicam – povečuje imunsko sposobnost. S staranjem namreč propadajo vsa tkiva, hitreje mišič-

"Čim več gibanja, telovadbe, aerobnega treninga, da čim dlje ohranimo gibkost, dobro ravnotežje, imunsko odpornost, veselje do življenja – znižamo biološko starost in čim manjkrat obiščemo zdravnika."

tem, da raztegnemo velike mišične skupine, po treningu pa deset minut ohlajamo s hojo, raztegovanjem ..."

Gibanje krepi odpornost

Dokazano je, da aerobno gibanje znižuje krvni tlak in zviša dobri holesterol, v bistvu vpliva na vse faktorje tveganja za nastanek sladkorne bolezni, arterioskleroze in številnih drugih bolezni, še pojasnjuje dr. Men-

no kot maščobno. Mišično tkivo pa je funkcionalno tkivo, kar pomeni, da sodeluje pri delovanju organizma, maščobno je le zaloga kalorij," še pojasni. "Zato: čim več gibanja, telovadbe, aerobnega treninga, da čim dlje ohranimo gibkost, dobro ravnotežje, imunsko odpornost, veselje do življenja – znižamo biološko starost in čim manjkrat obiščemo zdravnika."

Janez Komel: zapisan lepim življenjskim vrednotam

JANKO RABIČ

Včasih je dobro bolje poznati ljudi, ne le po imenu in priimku. To je prednost pri predstavljanju njihovih življenjskih poti, ki so zanimive za širšo okolico in v njih odseva doprinos širši skupnosti. Tudi lepe in optimistične misli so v teh težkih in neprijaznih časih še kako dobrodošle. In 79-letni Janez Komel si zagotovo zasluži to širšo pozornost. Rojen v znamenju kozoroga na uvodno vprašanje, kako lahko opiše svoj karakter, odgovarja: »Imam vse lastnosti tega znamenja. Sem premišljeno bitje, ki zna poskrbeti zase. Zelo resen, odgovoren, zanesljiv in zvest. Pomembno je, kaj si, ne kaj imaš.« Je pravi Jeseničan, iz znamenite Kurje vasi, kjer so rasli in se kalili odlični hokejisti in drugi športniki. »Malo nas je še tistih zares avtohtonih prebivalcev te vasi,« ponosno poudari. »Tudi sam se začel igrati hokej, pa sem ga potem zaradi drugih obveznosti opustil.« Kot univerzitetni diplomirani inženir metalurgije je bil na odgovornih vodilnih mestih in marketingu v Železarni, potem 15 let trgovski potnik pri avstrijski firmi Eisenwagner. Delal je v sindikatu, delavskem svetu Železarne, bil član izvršnega sveta Občine Jesenice in

član odbora za gospodarstvo v republiški skupščini. Bil je predsednik sveta Krajevne skupnosti Podmežakla. »Pri vseh funkcijah mi je bilo vodilo želja po prispevku k boljšemu življenju vseh občanov in državljanov. Vedno sem želel prispevati čim več.« V njegovem življenju se ves čas prepletata prostovoljstvo in dobrodelnost. »To so mi privzgojili starši, kasneje sem deloval med ljudmi z enakimi pogledi na življenje. Začelo se je s čiščenjem ruševin na Jesenicah po drugi svetovni vojni, mladinski-mi delovnimi brigadami.« Z ženo Marjano sta v zakonu ustvarila najlepše družinske vrednote – harmonijo, medsebojno navezanost, pomoč in spoštovanje. Vse sta prenesla na sina Janija in hčerko Majo, nadaljujejo vnuki in pravnuki. V akciji Ljudje odprtih rok revije Ženska sta prejela priznanje prostovoljec leta 2015. »Ljudje potrebujemo drug drugega, in če lahko komu pomagava s kakšno uslugo, prijazno besedo, morda le z nasmehom, sva srečna tudi sama,« sta takrat dejala. Srečno življenje je prekinila smrt žene Marjane. »S pomočjo psihoterapevke Andreje in duhovne literature sem dojel, da je treba iti naprej. Hvaležen sem, da še

Janez Komel

naprej ohranjam vsakodnevne vrednote – mir, ljubezen, radost in nesebičnost.« Leta 2013 sta se vključila v projekt Botrstvo na Jesenicah za pomoč otrokom iz socialno šibkih družin. Po Marjanini smrti Janez z ne majhnim zneskom v imenu obeh mesečno prispeva v ta projekt. »Držim se priporočila, da dober državljan nameni vsaj deset odstotkov svojih prihodkov za dobrodelnost.« Po upokojitvi leta 2004 se je z vso energijo vključil v Društvo upokojencev Jesenice. »Najprej sem prevzel funkcijo predsednika športne ko-

misije, potem vodenje sekcije za pohodništvo, ves čas sem član upravnega odbora društva. V sekciji deluje skupina Vandrovci in do leta 2016 sem organiziral 265 pohodov. »Pohodništvo je del mojega življenja. Na pohodu sem skoraj vsak drugi dan. S tem skrbim za telesno kondicijo in boljšo imunsko odpornost.« V društvu je aktiven pri kolesarstvu, kegljanju in namiznem tenisu. Kot organizator je sodeloval pri pokrajinskih prvenstvih upokojencev, sodeluje pri organizaciji srečanj iz kegljači iz Šentjankoba na Koroškem. Ob vse-

stranskem delu najde čas za sodelovanje v Univerzo za starejše. Kako gleda na razvoj svojega mesta? »Zadovoljen sem z življenjem, ker imam na razpolago vso osnovno infrastrukturo, ki je nujna za zadovoljitev mojih potreb. Pohvalo zasluži Jeko za komunalno oskrbo (voda, odpadki, čiščenje cest, urejeni cvetlični nasadi). Lahko bi bilo več storjenega za boljše ceste, urejene kolesarske površine in osvetlitev ulic.« Pa koronačas? »Je nepredvidljiv in ga je treba sprejeti kot usodo in živeti z njim po zdravi pameti. Sam moraš poskrbeti za lastno varnost in zdravje in se ne prepustiti ustrahovanju. Preživljam ga sproščeno, brez sedenja pred televizijo in poslušanja neprijetnih informacij. Upoštevam nasvete strokovnjakov. Vsak dan sem najmanj dve uri v naravi na svežem zraku. Za piko na bogati življenjski poti doda: »Delo ti mora biti v zadovoljstvo, moraš uživati. Srečo imam, da vedno delam z dobrimi ljudmi, ne poznamo preprirov, to je ključ do uspeha. Za boljšo kakovost življenja si zapišem kakšno misel in se skušam po njej ravnati. Ena takšnih je: Nasmejte se drug drugemu, saj je dan brez smeha izgubljen dan.«

USTVARJALCI ČASA (37. DEL)

ZANIMIVOSTI

Ljubiteljska kultura na veliki preizkušnji

Ustvarjalci so se znašli v drugačnem položaju, brez predstav, razstav, publike, osebne izmenjave mnenj.

JANKO RABIČ

Letošnje izvajanje programov na Območni izpostavi Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD) Jesenice že od pomladi prilagajajo veljavnim ukrepom zoper širjenje novega koronavirusa in aktualni epidemiološki situaciji. Nekaj dejavnosti so v dovoljenem obsegu realizirali, druge pa so preselili na splet. Na pragu jeseni jim je še uspelo pred ponovnim zaostrovanjem ukrepov izvesti Čufarjev maraton ter delavnico za lučne mojstre, ki na predstavah skrbijo za razsvetljavo in efekte. Sedaj več območnih in regijskih delavnic ter drugih aktivnosti poteka virtualno. V sodelovanju s Fotografskim društvom Jesenice so izvedli spletno regijsko delavnico Abstract. Od novembra do januarja poteka likovna spletna delavnica, namenjena likovnikom in fotografom.

Obsega cikel treh predavanj: Kompozicija, Barve in Svetloba. Veseli so velikega odziva, saj se je prijavilo 33 udeležencev. Do junija 2021 vsak tretji torek poteka regijska video delavnica kreativnega pisanja Osvobajanje domišljije. Pomembno so vpeti v pripravo in izvedbo Čufarjevih dni, pripravljajo še gledališko delavnico. V teh težkih časih je ljubiteljska kultura na veliki preizkušnji. Ustvarjalci so se znašli v drugačnem položaju, brez predstav, razstav, publike, osebne izmenjave mnenj. Vodja območne izpostave JSKD Jesenice Petra Ravnihar poudarja, da je v tem času predvsem pomembno, da tudi ob virtualnih oblikah vsi ohranjajo pripadnost do kulture, umetniškega navdiha in ustvarjalnosti. Če tudi to ne bilo mogoče, bi bila ljubiteljska kultura še bolj osiromašena in bi vse bolj izgubljala privrženca.

Glavna nagrada bo polaroidni fotoaparater

Mladinski center Jesenice razpisuje drugi mladinski natečaj portretne fotografije.

URŠA PETERNEL

Konec lanskega leta so v Mladinskem centru Jesenice izpeljali prvi mladinski fotografski natečaj, ki se je izkazal za več kot uspešnega, saj se je odzvalo veliko mladih fotografov iz različnih krajev Slovenije. Zato so se odločili, da uspešni zgodbi dodajo nadaljevanje. Tako Mladinski center Jesenice v sodelovanju s Fotografskim društvom Jesenice in pod pokroviteljstvom Fotografske zveze razpisuje in pripravlja že drugi mladinski fotografski natečaj portretne fotografije.

»Mlade spodbujamo, da zberete pogum, ustvarjate in se nam pridružite na natečaju, saj bo to še nova izkušnja v mozaiku vaših bodočih fotografskih zgodb. Vabimo mlade fotografe, ki lahko sodelujete v starostni kategoriji do 15 let ali pa od

Na prvi natečaj se je prijavilo kar sto osem mladih fotografov z več kot tristo slikami. Najboljše so bile na ogled v dvorani Mladinskega centra Jesenice. / FOTO: NIK BERTONCELJ

15 do 29 let. Udeležba je brezplačna. Da pa bo spodbuda še toliko bolj ustvarjalno mikavna, bo fotografije pregledala strokovna komisija in izbrala najboljše dela. Tista dela avtorjev, ki bodo

najbolj prepričala žirijo, pa bodo tudi nagrajena – glavna nagrada za najboljši portret v obeh kategorijah bo polaroidni fotoaparater Fujifilm Instax mini, da boste svoje spomine lahko ujeli na

še bolj unikaten način,« vabijo organizatorji. Fotografije pričakujejo do 10. januarja 2021, več informacij pa je na voljo na spletni strani Mladinskega centra Jesenice.

Gorenjski glas nagrajuje zvestobo.

Spoštovane naročnice in naročniki Gorenjskega glasa, akcijo obdarovanja zvestih naročnikov bomo kljub izrednim razmeram izvedli tudi letos. V žrebanju* boste sodelovali vsi naročniki Gorenjskega glasa, ki ste na naš časopis brez prekinitve naročeni že vsaj eno leto. Z malo sreče pri žrebu lahko prejmete eno od lepih novoletnih daril, ki jih Gorenjski glas poklanja svojim zvestim naročnikom.

likalnik Electrolux

ročni mešalnik Electrolux

palični mešalnik Electrolux

pralni stroj Electrolux

Splača se biti del naše velike družine naročnikov!

*Žrebali bomo iz baze naročnikov, ki so na Gorenjski glas naročeni dlje kot eno leto, zato vam za sodelovanje v žrebanju ni treba nič storiti. V žrebanju za glavno nagrado, pralni stroj, bodo sodelovali samo tisti naročniki, ki so na Gorenjski glas naročeni že več kot deset let. Žrebanje bo potekalo v sredo, 16. 12. 2020, nagradenci bodo v Gorenjskem glasu objavljeni v petek, 18. 12. 2020.

Če še niste naročeni na Gorenjski glas, hitro pokličite na 04/201 42 41 ali pišite na narocnine@g-glas.si in se naročite. Naročnina prinaša popuste do 25 odstotkov!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

ZANIMIVOSTI

Mlada zdravnica, ki za sprostitve teče v najbolj strme klance

Šestindvajsetletna Tina Klinar je nedavno zmagala na izzivu 6 ur Španovega vrha. Vrh je osvojila kar desetkrat. Gorska tekačica pa kljub zmagam na številnih gorskotekaških preizkušnjah pravi, da je zanjo tek še vedno predvsem način sprostitve. Prihaja iz Podhoma, "samo tri postaje z vlakom od Jesenic". Do nedavnega je delala kot zdravnica pripravnica v jeseniški bolnišnici, zdaj pa začinja specializacijo iz družinske medicine na Bledu.

URŠA PETERNEL

Z desetimi vzponi v šestih urah ste letošnja zmagovalka izziva 6 ur Španovega vrha. Menda je to dosežek, kakršnega niti noben moški doslej ni presegel ...

Kot mi je znano, v dosedanjih izvedbah tekmovanja res še nikomur ni uspelo preseči mejnika deset vzponov. Vendar pa sem mnenja, da imamo v Sloveniji kar nekaj tekačev, ki bi jim to lahko uspelo. Mogoče pa kdo v tem najde izziv za prihodnje leto. Zame je bila to prva udeležba na tem teku in hkrati tudi sploh prva udeležba na tekmovanju takega tipa. Na start sem se podala povsem brez pričakovanj, malo me je skrbelo, kako bom zdržala enoličnost vzpenjanja in spuščanja po isti progi, ampak so bile vse skrbi odveč, saj je ob spodbudah sotekmovalcev šest ur minilo neverjetno hitro, in to brez kakršnekoli krize. Vse pohvale organizatorjem, saj so pripravili zelo prijeten dogodek, ki mi bo ostal v lepem spominu.

Letošnja sezona je bila zaradi pandemije koronavirusa verjetno tekmovalno zelo okrnjena. Katerih tekov ste se vendarle udeležili v zadnjem obdobju?

V februarju sem se udeležila tekmovanja Zvoh night attack in Gorskega teka na Sabotin, kjer sem obakrat dosegla prvo mesto, nato pa je sledil dolg tekmovalni od-

Gorska tekačica Tina Klinar: "Poleg športa v prostem času počnem čisto običajne reči, rada preberem kakšno navdihujočo knjigo, pogledam dober film ali poklepem s prijatelji ob kavi." / FOTO: OSEBNI ARHIV

mor vse do 6 ur Španovega vrha v septembru. V oktobru sem nato odtekla še Najlepši in najtežji mali maraton z drugim mestom v ženski konkurenci. Lani sem tekmovala tudi v Pokalu slovenskih gorskih tekov in dosegla skupno tretje mesto. Težko bi v ospredje postavila samo eno tekmo ali vrh, ki mi je najljubši. Najbolj uživam na čim bolj strmih klancih brez vmesnih spustov.

Ste tudi članica reprezentance v gorskih tekah?

Sem članica Kluba gorskih tekačev Papež iz Kamnika, leta 2018 sem se z gorskote-

kaško reprezentanco Slovenije udeležila EP v Makedoniji, lani pa štafetnega teka v italijanski Collini. Letos je večina pomembnejših mednarodnih tekmovanj odpadla, poleg tega pa sebe na takih tekmah niti ne vidim več, saj bi za konkurenčnost na tovrstnih tekmovanjih morala ubrati bolj profesionalen pristop k treningu in svoje življenje v večji meri posvetiti teku.

Kako sicer trenirate?

Moj način treninga je verjetno v nasprotju z vsemi strokovnimi pristopi, saj je v prvi vrsti tek zame še vedno

kolesarjenjem, sem članica Kolesarske skupine Jesenice, kar je odlična popestritev sicer večinoma individualnih treningov, poleg tega pa je v družbi hitrejših od sebe več možnosti za napredek.

Zakaj ste za svoj šport izbrali ravno tek navkreber?

Že od malega smo z družino veliko hodili po hribih, vendar sem bila dolgo časa ravno jaz tista, ki v tem ni videla smisla. Do konca osnovne šole nisem bila preveč športno aktivna, potem pa sem odkrila tek. Najprej samo kot sredstvo, da bi se malo spravila v formo, kasneje pa

družinskih izletih v hribe je že od otroštva v meni rasla ljubezen do gora, in ker prihajam iz okolja, kjer je težje najti ravnino kot klance, je bila odločitev za gorski tek že skoraj na dlani.

Čeprav prihajate iz Podhoma, pa ste povezani tudi z Jesenicami. Med drugim ste obiskovali Gimnazijo Jesenice, kjer ste bili tudi zlata maturantka, kajne?

Res je. Na jeseniško gimnazijo imam zelo lepe spomine, tako na svoje sošolce kot tudi profesorje. Pridobila sem dobro podlago znanja za kasnejši študij, pa tudi delovne navade, ki so mi koristile tako na študijskem kot na športnem področju. Med drugim je bila ravno moja gimnazijska profesorica športne vzgoje Marija Medja ena od glavnih oseb, ki me je spodbujala v mojih začetkih v gorskem teku.

zaostrovanje razmer in vedno večje kadrovske stiske pa bomo v prihodnje verjetno tudi mlajši prerazporejeni v covidne oddelke in ambulate.

Kakšen pa je vaš zdravniški pogled na epidemijo, na sedanje ukrepe vlade za zaježitev širjenja virusa?

Menim, da so sprejeti ukrepi za obvladovanje epidemije neizogibni. Ko v bolnišnici dobiš neposredni vpogled v resnost situacije, se ti zdi nošenje maske in izogibanje socialnim stikom še najmanjša žrtev. Se pa zdravniški verjetno še najbolj zavedamo, da bo zmanjšano izvajanje drugih zdravstvenih storitev v času epidemije žal imelo dolgoročne posledice.

Kako "strmi" so sicer vaši načrti v gorskem teku?

Prihodnost športa, kar se tiče tekmovalnega udejstvovanja,

Kot pravi, najbolj uživa na čim bolj strmih klancih brez vmesnih spustov.

Po gimnaziji ste se odločili za študij medicine in do nedavnega ste delali prav v Splošni bolnišnici Jesenice. Za katero specializacijo ste se odločili?

Ravno z novembrom začnjam opravljanje specializacije iz družinske medicine v Zdravstvenem domu Bled, pred tem pa sem v vmesnem obdobju, od opravljenega strokovnega izpita do odobritve specializacije, delala kot zdravnica pripravnica na internem oddelku Splošne bolnišnice Jesenice.

Kako poteka delo vas, mladih zdravnikov, v trenutnih razmerah?

Do sedaj so razmere še dopuščale, da smo, vsaj v ustanovah, kjer sem delala jaz, mladi zdravniki pokrivali "običajne" oddelke, glede na

je trenutno zelo odvisna od razvijanja epidemije, zato si za zdaj načrtov ne upam delati, vsekakor pa ostajam aktivna, kolikor bosta le čas in zdravje dopuščala. V prihodnosti zagotovo ostajam v gorskem teku, imam pa tudi željo kdaj odteči kakšno daljšo trail tekmo.

Kaj pa poklicno področje?

Pred mano je specializacija družinske medicine, h kateri sem se nagibala že ves čas študija medicine. Res je, da družinska medicina že dlje časa ni deležna pretiranega zanimanja s strani študentov medicine, ampak meni že od nekdaj predstavlja izziv, saj sem mnenja, da ravno dober družinski zdravnik lahko veliko pripomore h kakovosti zdravstvene obravnave pacientov.

Treninge teka kombinira tudi s kolesarjenjem, je članica Kolesarske skupine Jesenice.

ZANIMIVOSTI

15 €
že na prvem računu *

Do bonusa z vsakim računom za elektriko!

Z računi za elektriko pridobivate bonus, ki ga unovčite pri nakupu v spletni trgovini ECE shop!

Brez dodatnih obveznosti. Samo pri ECE!

* Velja v skladu s Splošnimi pogoji bonitetnega programa ECE bonus, ki so objavljeni na www.ece.si.

www.ece.si

Rdečo zvezdo je nekdo prebarval

Neznani storilec je na črno prebarval rdečo zvezdo na družinskem grobu Čopovih na Blejski Dobravi. »Zame je taka oseba fašist!« je ogorčena Polonca Čop Finka.

URŠA PETERNEL

Julija lani je v 92. letu starosti umrl Janez Čop, znani slovenski biolog in lovec. Čopova družina je živela na Jesenicah, na Ukovi, v domači hiši pa je med drugo svetovno vojno delovala tudi partizanska javka. Čeprav je Janez Čop od študijskih let naprej živel v Ljubljani, pa je pokopan na Blejski Dobravi, kjer sta zadnji dom našla tudi njegova starša in žena. Ker je bila vsa družina Čop partizanska in narodno zavedna, sta hčerki na spomenik na grobu dali narisati tudi majhno rdečo zvezdo. A ko sta ob prazniku spomina na mrtve prišli na grob, sta zgroženi ugotovili, da je rdečo zvezdo nekdo prebarval na črno.

Polonca Čop Finka je povedala, da ju je s sestro dejanje šokiralo. Ne samo da gre za poseg na zasebno lastnino, po njenem mnenju gre za blatenje na simbolni ravni, za oskrunjenje spomina na očeta in dedka, ki je leta 1945 tik pred koncem vojne padel pod rafali ... »Ne more kar nekdo prebarvati rdeče zvezde na spomeniku.

Zame je taka oseba fašist!« je ogorčena Čopova hči Polonca. S sestro sta o tem obvestili policijo, ki je naredila zapisnik, storilca pa verjetno ne bodo nikoli našli. Čopovi hčerki bosta spomenik očistili in nanj ponovno dali narisati rdečo zvezdo.

Kot ob tem pravi Polonca Čop Finka, s sestro želita, da se z objavo v časopisu naglas pove, da so takšna dejanja nesprejemljiva in da je žal danes družbena klima tako negativna, da je nekoga zmotila celo rdeča zvezda na grobu ...

Rdečo zvezdo na spomeniku na grobu Janeza Čopa na Blejski Dobravi je nekdo prebarval na črno.

Za ženske iz drugih kultur

Program Socialna aktivacija je namenjen ženskam iz drugih kulturnih okolij.

URŠA PETERNEL

Na Jesenicah od lani poteka projekt Socialna aktivacija, ki ga izvaja Ljudska univerza Jesenice, financirata pa država in Evropska unija. V njem sodelujejo ženske iz drugih kulturnih okolij (prihajajo iz različnih držav, od Kosova, Bosne, Filipinov ...), ki slabo govorijo slovensko in nimajo zaposlitve. Udeleženke v okviru programa obiščejo različne institucije, spoznajo potencialne delodajalce, v okviru delovne prakse se učijo skozi delo, pri delovno-učnih projektih pa odkrivajo tudi skrite talente. Udeleženke prve skupine programa so med drugim pripravile večjezični slovar na temo zdravstva, udeleženke druge skupine pa izvajajo učni projekt z naslovom Ne plastiki. Ker so dosedanje izkušnje zelo dobre, k vključitvi že zdaj vabijo nove udeleženke, naslednji cikel programa se začneja januarja.

»Program socialne aktivacije udeleženkam ponuja pozitivno spremembo v življenju, socialno in zaposlitveno aktivacijo, pridobitev raznolikih kompetenc in izboljšanje znanja slovenskega jezika, saj v programu sodelujejo s profesorico slovensščine z dolgoletnimi izkušnjami dela s tujci,« pojasnjujejo na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kjer je pilotni projekt nastal. V program se lahko vključijo polnoletne ženske iz drugih kulturnih okolij, ki imajo bodisi že pridobljeno slovensko državljanstvo bodisi dovoljenje za stalno bivanje v RS Sloveniji in ki se v življenju spopadajo z različnimi ovirami, ki jim otežujejo vstop na trg dela, kot so jezikovne, zdravstvene, stanovanjske ... V programu sta prisotni tudi medkulturni mediatorji, ki tolmačita vsebine iz slovenskega v njihov materini jezik in obratno. Osebe se lahko v program vključijo

tako, da se obrnejo na svojo svetovalko na enoti CSD Gorenjska ali Uradu za delo Zavoda za zaposlovanje RS in izrazijo interes za vključitev v program socialne aktivacije. Program traja šest mesecev, udeleženke delavnice obiskujejo trikrat tedensko. Po zaključku programa imajo možnost nadaljnje vključitve v programe Ljudske univerze Jesenice, vpis v evidenco aktivnih iskalcev zaposlitve, zaposlitev prek aktivnosti aktivne politike zaposlovanja ali običajno zaposlitev, izvajalca in koordinatorke socialne aktivacije pa jih spremljajo od prvega stika na informativnih srečanjih ter po izstopu iz programa socialne aktivacije. Ženske iz drugih kulturnih okolij pridobijo še prepotrebno znanje slovenskega jezika, ki jim daje ne le boljše možnosti za zaposlitev, temveč omogoča komunikacijo z okolico ter s tem boljše integracijo v okolje.

V društvu upokojencev se prilagajajo ukrepom

Tudi v Društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela se prilagajajo aktualni situaciji in upajo, da bodo dom društva že kmalu lahko odprli za dejavnosti.

JANKO RABIČ

V Društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela so na začetku letošnjega leta imeli zelo ambiciozne načrte. Po besedah predsednika Marjana Vebra jim je glede na sprejeti program ob prilagajanju in spoštovanju ukrepov v času epidemije uspelo uresničiti trideset odstotkov nalog iz sprejete programa. Še najmanj težav je bilo z gibanjem v naravi, saj so izvedli 26 planinskih pohodov. Na področju športa so bili dejavni

balinarji in kegljači na asfaltu. Članice sekcije ročnih del so se spet izkazale z ustvarjalnostjo in humanostjo. Izdelale so punčke iz cunj za Unicef in pletene dojenčke za humanitarno organizacijo na Irskem. Pevke zbora Večerna zarja so imele predvsem vaje, vsi napovedani nastopi so odpadli. V društvenih prostorih so pripravili pet predavanj z različnimi temami. Devetintrideset članov je bilo na oddihu v Šmarjeških Toplicah. Za Marijo Kristan so ob stoletnem

jubileju pripravili sprejem in ji izročili listino Častna članica. Na gospodarskem področju jim je uspelo prenoviti in povečati prostor za članice sekcije ročnih del, izvedli so tudi nekaj akcij urejanja v notranjosti društvenega doma in okolice. V času razširjenih in ostrejših ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa so dom zaprli in prenehali izvajati vse aktivnosti. Vsi upajo, da se bodo razmere v doglednem času izboljšale in bodo spet lahko delali naprej.

Obarvani v modro

URŠA PETERNEL

Štirinajstega novembra zaznamujemo svetovni dan sladkorne bolezni, ki je namenjen ozaveščanju ljudi

o sladkorni bolezni in o pomenu zdravega življenjskega sloga za preprečevanje širjenja te kronične nenalezljive bolezni. Na Občini Jesenice so na pobudo Zve-

ze društev diabetikov Slovenije in Društva diabetikov Jesenice tudi letos pristopili k akciji Obarvani v modro in modro osvetlili objekt Gimnazije Jesenice. Namen akcije je opozoriti na problem sladkorne bolezni, tudi v jeseniški občini.

ZANIMIVOSTI

Vsi obrazi covida-19

KSENIJA NOČ, MAG. ZDR. NEGE, VODJA ZDRAVSTVENOVZGOJNEGA CENTRA, ZDRAVSTVENI DOM JESENICE
ksenija.noc@zd-jesenice.si

Kljub veliki želji in upanju, da drugega vala okužb z novim koronavirusom ne bomo izrazito deležni, nam je konec septembra postalo jasno, da ne bo tako. Prišel je malo da ne silovito povsod po svetu, Evropi, po Sloveniji in tudi na Jesenice. Kljub uporabi dvomom, prerekanjem po družbenih omrežjih za ali proti, takim in drugačnim komunikacijskim nerodnostim vodilnih v državi, predvsem pa kljub trudu za ozaveščanje o pomenu preventivnega ravnanja za preprečevanje okužb z novim koronavirusom je število novo obolelih s covidom-19 resnično eksponentno raslo. Če nam je v prvem valu bolezen bila še popolna neznanka, danes v naši občini zagotovo vsak pozna vsaj nekoga, ki je prebolel ali trenutno preboleva ali pa ima tudi sam izkušnjo. Smo ena tistih občin, ki jo je covid-19 kar pošteno zaznamoval, prišel tudi v naš Dom upokoencev dr. Franceta Bergeja in v trenutku pisanja prispevka le upamo, da nam bo uspelo zavezati širjenje in bo izguba nam ljubih ljudi čim manjša.

Izredne razmere so posledica velike kužnosti (dvakrat višja kot pri gripi!), hitrega prenosa virusa in vsesplošne dovzetnosti ljudi za okužbo, ki je višja jeseni in pozimi. Novi koronavirus je respiratorni virus, sorodnik starih respiratornih virusov, pa vendar tako zelo drugačen. Drugačen predvsem v poteku bolezni, ki ima neke skupne imenovalce, a se pri posamezniku razlikuje od človeka do človeka. Poglejmo si nekaj pomembnih dejstev: SARS-CoV-2 je najbolj nalezljiv v obdobju pojava simptomov in znakov, dva dni pred pojavom in pet dni po pojavu bolezni. Bolniki, ki imajo blage simptome ali so celo asimptomatski (brez opaznih večjih težav) so ravno tako prenašalci bolezni. V drugem valu smo spoznali, da so tudi otroci in mladostniki kljub večinoma asimptomatski sliki prenesli virus tako v domače okolje kot po šolah, saj je zbolelo veliko vzgojiteljev in učiteljev, več kot v mnogih drugih poklicnih skupinah. Več je zbolelo le še zdravstvenih delavcev. Vzrok za višje šte-

vilo odkritih obolelih zdravstvenih delavcev je zagotovo tudi v zgodnjem in hitrem odkrivanju bolezni zaradi narave dela. Torej, če ni izrazitih simptomov, še ne pomeni, da nisi kužen. Najvišja količina virusa je v nosno-žrelnem predelu. Zato se tam odvzame transnazalni bris. Odvzem brisa je neprijeten, ni pa boleč. Laboratorijska diagnostika potrjevanja okužbe je občutljiva in zanesljiva. Znaki blage bolezni covid-19 so naslednji: vročina (velika večina obolelih), kašelj (pogosto), izguba voha in okusa (velika večina obolelih), bolečine v mišicah (velika večina obolelih), glavobol (velika večina obolelih), boleče žrelo, kratka sapa, težko dihanje, utrujenost, zamašen nos in znaki nahoda, driska. Bolniki poleg naštetega navajajo tudi naslednje simptome: srbeča in pekoča koža, občutek nemoči, boleči sklepi, težave s slabostjo, izguba apetita, potenje (zlasti ponoči). Pomembno je poudariti, da je bolezen zelo drugačna od posameznika do posameznika. So nekateri dejavniki, ki vplivajo na težji potek: pridruže-

ne kronične bolezni (zlasti sladkorna bolezen), višji ITM (indeks telesne mase), starost, imunska insuficienca, posamezniki, ki so bili v zadnjem obdobju pod stresom, genska predispozicija ... Blaga bolezenska slika se lahko v nekaj dneh ali tednu dni stopnjuje ali naglo poslabša, vročina ne pojenja, utrujenost se poglobi. Takrat je nujen pregled pri zdravniku, ugotavljanje nasičenosti krvi s kisikom, slikanje pljuč, saj je ravno t. i. tiha hipoksemija (dihanje ni tako zelo težko, telo pa je v velikem pomanjkanju kisika) morilsko orožje covida-19. Prikrade se neopazeno in še preden se zavemo, je tu obojestranska pljučnica s pogosto dolgo hospitalizacijo, umetnim predihavanjem ali celo tragičnimi posledicami. Večina obolelih blago obliko bolezni preboli v enem tednu, kužni nismo več po desetih dneh, razen če se ponovno pojavi visoka vročina. Takrat je treba počakati 48 ur od konca zadnje povišane telesne temperature. Pri vseh, ki imajo težjo obliko bolezni (dolgotrajna vročina s pljučnico), pa obstaja daljša verje-

tnost kužnosti, do 20 dni. Po preboleli bolezni se razvije imunost (ne moreš ponovno zboleti), ki ni trajna in traja približno do treh mesecev. Bolezen se zdravi tako kot vsako virozo: veliko tekočine, zniževanje temperature, počitek. Strokovnjaki so v zadnjih mesecih ugotavljali korist vitamina D pri covidu-19. Če si ga boste priskrbeli (za covidne bolnike še ni na zeleni recept), je pomembna doza vsaj 1000 IE, obolelemu se namreč priporoča v začetnih dneh zelo visoke doze, nato 2000 IE na dan. Najhujše pri blagi obliki bolezni je verjetno izolacija od bližnjih, od narave, ki je zdravilna telesa in duha, ter občutek tesnobe zaradi negotovosti. Najmanj nam koristi prebiranje slabih novic, branje teorij zarote in iskanje nepreverjenih informacij. Čas samoizolacije naj bo čas počitka, spanja, dolgih telefonskih pogovorov in iskanje izgubljenih hobijev. Ko bomo čez nekaj let dobro poznali to bolezen, bo lažje in bo težka oblika covida-19 (upamo, da tudi zaradi cepljenja) redka.

JESENIČANI SO SE V TEKMOVALNI RITEM VRNILI Z DVEMA ZMAGAMA

Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenic so se po prisilnem premoru zaradi okužb s koronavirusom vrnili na ledeno ploskev dvorane Podmežakla. Fantje so v času brez treningov in tekem izgubili veliko moči, več o tem pa je povedal glavni trener ekipe Mitja Šivic: »Stanje po našem premoru, v katerem je bila velika večina fantov pozitivna na virus, ni najboljša. Fantje so izgubili precej moči. V ekipi imamo mlade fante, ki potrebujejo dnevni proces, zato je izguba tolikšnih dni prava mala katastrofa. Ampak tako to je, nismo samo mi v tej situaciji. Iz nje bomo poskušali potegniti čim več pozitivnih stvari, dejstvo pa je, da so tisti, ki so oboleli in so imeli vsaj nekaj simptomov, predvsem v fizičnem smislu, veliko izgubili. Te fante počasi vključujemo v trening in z njimi postopoma nadaljujemo, kjer smo ostali. Tisti fantje, ki niso oboleli, pa delujejo zelo dobro oziroma so imeli možnost, da celo nadgradijo svojo fizično moč.« Šivicu je očitno uspelo ekipo hitro pripeljati na visoko raven, saj so Železarji po povratku zanesljivo dobili obe tekmi. Najprej so s 4 : 1 slavili na lokalnem obračunu proti ekipi HD Hidria Jesenice. Za HDD SIJ Acroni Jesenice so zadeli Tomažević, Stojan, Jezovšek in Crnovič, za mlade Jeseničane pa je zadel Lovro Kumarnovič. Le dva dni kasneje so Železarji odpotovali na težko gostovanje v Feldkirch, ki pred to tekmo ni izgubil še nobene točke v letošnji sezoni. Hokejisti Jesenic so bili boljši nasprotnik od prve minute. Z zrelo in disciplinirano igro so se na Gorenjsko vrnili z zasluženim zmago s 4 : 2. V prvi tretjini je Jeseničane v vodstvo popeljal povratnik v rdeče moštvo Sašo Rajsar. Domačim je uspelo izenačiti, a sta Patrik Rajsar in Andrej Hebar poskrbela za vnovično

Foto: Domen Jancić

veselje varovancev Mitje Šivica. Domači so se v zadnji tretjini približali na gol zaostanka, a je osem sekund pred koncem Jezovšek z zadetkom v prazna vrata razblinil vse dvome o končnem zmagovalcu. Jeseniška ekipa bo imela bolj malo časa za počitek. V mesecu novembru jih čaka še pet tekem, med drugim tudi dva večna derbija z Olimpijo.

Tekme HDD SIJ Acroni Jesenic v novembru:

- Petek, 20. 11. 2020
HDD SIJ Acroni Jesenice – EC Bregenzerwald
Sobota, 21. 11. 2020
HDD SIJ Acroni Jesenice – EHC Lustenau
Ponedeljek, 23. 11. 2020
HDD SIJ Acroni Jesenice – HKMK Bled
Torek, 24. 11. 2020
HDD SIJ Acroni Jesenice – HK SŽ Olimpija
Četrtek, 26. 11. 2020
HK SŽ Olimpija – **HDD SIJ Acroni Jesenice**

HD DRUŠTVO JESENICE, LEDARSKA ULICA 4, JESENICE

Z ECE bonusom do ugodnejših nakupov

ECE bonus, ki ga pridobivate na mesečnih računih za elektriko, unovčite pri nakupu nad 300 € v spletni trgovini ECE shop.

Obročno odplačilo *

Brezplačna dostava

BONUS
Začetno stanje 15 € *

* Za kupce energentov ECE, v skladu z veljavnimi pravili, več na shop.ece.si.

shop.ece.si

PRIREDITVE

Manj plesnih korakov
folkloristov Juliane

V času epidemije Folklorna skupina Juliana ni imela vaj, vsi že potrjeni nastopi so odpadli, prav tako gostovanje v Srbiji. Pretekla leta je poleg večjega gostovanja v tujini imela več kot petdeset nastopov doma, letos le tri. Kljub temu z optimizmom gledajo v prihodnost.

JANKO RABIČ

Folklorna skupina Juliana pri KŠD Hrušica že več kot četrto stoletje zavzeto goji tradicijo ljudskega plesnega izročila. S strokovnim pristopom pri izvedbi odrskih predstavitev želi čim bolj avtentično prikazovati nekdanje ljudske, plesne, šege običaje, da ne utonejo v pozabo. Skupina nastopa na različnih folklornih srečanjih, etnografskih in drugih prireditvah v Sloveniji in zamejstvu, pomembno bogati turistično ponudbo. S folklornih festivalov in srečanj v različnih državah se plesalci in godci vedno vračajo s čudovitimi vtisi, novimi poznanstvi in izkušnjami.

Folklorna uprizoritev balade Povodni mož

»Leto 2020 se je najprej začelo kot običajno leto,« pravi vodja skupine in koreografinja Sonja Kovač. »Pripravljali in utrjevali smo program za vsakoletno srečanje z uprizoritvijo vsem dobro znane balade Franceta Prešerna Povodni mož. Ker je celotna postavitve zahtevala ne samo glasbeno podlago za plesno predstavitev, ampak tudi precej igralskih veščin, smo se tega zelo resno

Folklorna skupina Juliana

lotili. Predpremierno smo balado izvedli na osrednji proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku na dovškem odru in navdušili gledalce. Potem smo z njo sodelovali na območnem srečanju folklornih skupin v Trzinu. Veseli smo bili pohval in dobre ocene strokovnega spremljevalca za inovativno predstavitev Povodnega moža. Po razglašeni epidemiji covida-19 je bilo folklornega veselja konec.« V času epidemije Juliana ni imela vaj, vsi že potrjeni nastopi so odpadli, prav tako

gostovanje v Srbiji. Pretekla leta je poleg večjega gostovanja v tujini imela več kot petdeset nastopov doma, letos le tri.

Druženje na prostem, na daljavo

Kljub času, ki jim ni naklonjen, iz besed Sonje Kovač veje optimizem. »Prav v zadnjih dveh letih se je naša skupina močno povečala in pomladila, kar je vsem skupaj prineslo spet novo energijo za delovanje. Med seboj smo povezani tudi drugače, ne samo s ple-

som in glasbo. Družimo se tudi ob drugih priložnostih. Ker je sedaj druženje pri plesu najbolj odsvetovano oziroma prepovedano, smo našli način, da prosti čas lahko preživimo skupaj v skladu z vsemi zdravstvenimi priporočili. V poletnem času smo imeli nekaj vaj na prostem, hodili smo na planinske pohode. Veliko se pogovarjamo po telefonu in si izmenjujemo dobre in pozitivne misli ter se spodbujamo. Najbolj si želimo, da bi se stvari normalizirale,« še pravi Sonja Kovač.

Dogodki od 20. novembra do 4. decembra

- NEDELJA, 22. NOVEMBER

Čufarjevi dnevi – virtualno (na spletni strani)

ZAKLJUČEK FESTIVALA S PODELITVIJO NAGRADE IN PLAKET TONETA ČUFARJA
- TOREK, 24. NOVEMBER

E-obisk muzeja iz domačega naslonjača – Ostanimo povezani

www.gmj.si in FB-stran Gornjesavskega muzeja Jesenice
- ČETRTEK, 26. NOVEMBER

E-obisk muzeja iz domačega naslonjača – Ostanimo povezani

www.gmj.si in FB-stran Gornjesavskega muzeja Jesenice
- TOREK, 1. DECEMBER

E-obisk muzeja iz domačega naslonjača – Ostanimo povezani

www.gmj.si in FB-stran Gornjesavskega muzeja Jesenice

Aktivnosti za mlade

- Aktivnosti Mladinskega centra**

ONLINE – NA SPLETU

Slikarska šola Brine Torkar; prijave in informacije na tel. 041 644 475 novazorainfo@gmail.com
- ONLINE – NA SPLETU

Mladinski fotografski natečaj: PORTRET 2021

Vabljeni, da svoje najboljše portrete pošljete vsi mladi fotografi do 29. leta starosti. Sodelujete lahko v starostni kategoriji do 15 let ali od 15 do 29 let. Informacije in prijavnica www.mc-jesenice.si
- Aktivnosti centra Žarek**

Dnevni center: Naj mladih ne vzgaja ulica deluje vsak dan od ponedeljka do petka. Po predhodni najavi na telefonsko številko 030 625 298 ali e-pošto dnevni.center@društvo-zarek.si so zaposleni otrokom in mladim na voljo za učno pomoč ter individualno delo na daljavo. Če to ni mogoče, pa ob upoštevanju vladnih ukrepov in priporočil NIJZ za zajezitev epidemije covida-19 tudi osebno.

Začasna prepoved kulturnih prireditev

Vlada je zaradi zajezitve in obvladovanja epidemije covida-19 izdala tudi odlok o začasni prepovedi ponujanja kulturnih in kinematografskih storitev končnim uporabnikom. To pomeni, da so začasno prepovedane vse kulturne prireditve, vrata so zaprli tudi kinematografi. Se pa z odlokom dovoljuje izjema za knjižnice, a število ljudi v zaprtih javnih prostorih, v katerih se izvaja knjižnična dejavnost, je omejeno tako, da je za posameznega uporabnika na voljo trideset kvadratnih metrov, oziroma na zgolj enega uporabnika, če je poslovni prostor manjši od trideset kvadratnih metrov.

Dacia Sandero

že za
8.590 €
+ paket zimskih pnevmatik

5 let jamstva po polovični ceni*
1 leto brezplačnega osnovnega kasko zavarovanja*
3 leta vzdrževanja*

Podana maloprodajna cena (MPC) je neobvezujoča priporočena cena in vključuje 22-odstotni DDV in DMV. Cena velja za model Dacia Sandero Essential 1.0 Sce 75. *Ob nakupu vozila z Dacia Financiranjem prejmete brezplačno osnovno kasko zavarovanje za prvo leto, redno vzdrževanje vozila za 3 leta oziroma 60.000 km, karkoli se zgodi prej in 5 let jamstva po polovični ceni, 5 let jamstva obsega 2 leti tovarniške garancije in podaljšano jamstvo za 3., 4. in 5. leto ali 100.000 km, karkoli se zgodi prej. Pogoj za pridobitev omenjenih ugodnosti je obnova avtomobilskega zavarovanja v naslednjem letu preko Dacia Financiranja. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na dacia.si. Poraba pri mešanem ciklu: 4.338-7.668 l/100 km. Emisije CO₂: 114-150 g/km. Emisijska stopnja: EURO6d. Emisija NOx: 0.0175-0.0364 g/km. Emisija trdnih delcev: 0.00067-0.00089 g/km. Število delcev (x10¹¹): 0.01-0.04. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerni povišanosti koncentracij prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

Dacia priporoča Castrol

Dacia. Zanesljiv partner GRZS.

f i s @ dacia.si

Jesenice, Finžgarjeva 2, Tel.: 04 58 33 330
Lesce, Hraška cesta 25, Tel.: 04 53 53 450

Muzej jaslic Brezje bogati zbirka preko 450 jaslic iz 67 držav celega sveta, ki je edinstvena ne samo na območju Slovenije, ampak tudi širše.

Katalog obsega 302 strani, v njem je z barvnimi fotografijami in teksti predstavljanih 100 jaslic, ob tem je opisana zgodovina nastanka jaslic ter značilnosti različnih območij.

14⁵⁰
EUR

* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Čufarjevi dnevi

Letošnji Čufarjevi dnevi so virtualni, šest tekmovalnih predstav je bilo na ogled na spletu.

URŠA PETERNEL

V nedeljo se bo z razglasitvijo najboljših predstav zaključil 33. festival ljubiteljskih gledališč Čufarjevi dnevi, ki je zaradi razmer virtualni. Posnetki šestih predstav, ki jih je izbral selektor Anže Virant, so bili na ogled na spletu na izbrani dan od 9. do 24. ure. V tem času je bila gledalcem na voljo tudi elektronska glasovnica za izbor najboljših predstav po mnenju publike. Strokovna žirija v sestavi Bojan Marošević, Maja Gal Štromar in Rok Andres pa bo v nedeljo

čili, da mi pridemo k njim; tako se kulturniki na svoj način borimo proti virusu, vztrajamo in ostajamo, seveda na varni razdalji ...» In kljub vsemu so našli tudi pozitivni vidik: s spletnim predvajanjem predstav so še bolj na stežaj odprli vrata Čufarjevih dni vsej Sloveniji in tudi tujini. To dokazujejo številke: število ogledov predstav prek spleta je namreč preseglo vsa pričakovanja; samo sobotna domača komedija Vozi, Miško je imela kar 1589 ogledov. To je več, kot so prejšnja leta imeli gledalcev v vseh šestih

Posnetki predstav so bili na ogled na spletu.

razglasila tudi prejemnike plakete za najboljšo žensko in moško vlogo ter najboljšo predstavo v celoti. Tudi to bodo storili "na daljavo", prek posnetka na spletu. Po besedah direktorice Gledališča Toneta Čufarja Branke Smole prvič v 33 letih gledalci ne morejo v Čufarjevo dvorano. »Zato smo se odlo-

dne festivala, ko je bilo vsak večer v dvorani okrog dvesto ljubiteljev gledališča. Je pa res, je dodala direktorica, da ogled prek spleta ne pomeni istega doživetja, kot biti v dvorani in si predstave ogledati v živo. Zato v organizacijskem odboru že obljublajo: 34. Čufarjevi dnevi bodo spet - realni.

Spletna razstava

Na spletni strani Fotokluba Jesenice je na ogled projekcija fotografij osme območne fotografske razstave, ki jo je Območna izpostava JSKD Jesenice pripravila z omenjenim fotografskim klubom.

MAŠA LIKOSAR

Na razpis letošnje osme območne razstave se je odzvalo 21 avtorjev. Poleg običajne proste teme je bila letos razpisana tema Človek in delo. Skupno so prejeli 273 fotografij, sprejeli pa 71 fotografij 32 avtorjev. »Medtem ko je v prosti temi v preteklosti večinoma prevladovala krajinska tematika, je to pot opazen premik k fotografiranju dogodkov, ulični in popotniški, ter portretni in naravoslovni fotografiji. Nekaj fotografij je bilo posnetih tudi s tehniko drona. Tudi v prosti temi je bilo opaženih kar nekaj zelo kvalitetnih črno belih posnetkov,« je zapisal predsednik

žirije Janez Kramar. Žirija sta sestavljala še Simon Krejan in Franc Ferjan. V prosti temi je prvo nagrado prejel Sandi Novak, drugo nagrado Nik Bertonec in tretjo Lojzi Avsenik. Diplome so v prosti temi podelili Aleksandru Čufarju, Danici Novak, Marjanu Debelaku, Vitomirju Pretnarju in Janezu Vrzelu. V temi človek in delo pa je prvo nagrado prejel Aleksander Čufar, drugo Barbara Toman in tretjo Sandi Novak. Diplome so si v tej temi prislužili: Janez Vrzec, Jani Novak, Marjan Debelak, Nik Bertonec in Stane Vidmar. Odprtje razstave s projekcijo fotografij in podelitvijo

Sandi Novak je za fotografijo Za ograjo prejel prvo nagrado v prosti temi. / FOTO: SANDI NOVAK

Aleksander Čufar je za fotografijo Irena-1 prejel prvo nagrado v temi človek in delo.

priznanj nagrajenim avtorjem bi moralo v Banketni dvorani v Kolpernu potekati že konec oktobra, a so morali dogodek zaradi znanih razlogov preložiti. »Razstava nagrajenih fotografij je že postavljena v Kolpernu, kjer čaka na trenutek, ko bo Gornjesavski muzej Jesenice lahko odprl svoja vrata in si jo bodo

obiskovalci lahko ogledali. Ker pa smo vedeli, da se nam scenarij jesenskega zaprtja lahko zgodi, smo se že pred tem odločili, da projekcijo sprejetih in nagrajenih del javno objavimo na spletni strani Fotokluba Jesenice,« je dejala Petra Ravnihar iz območne izpostave JSKD Jesenice.

Novo v petkovih številkah Gorenjskega glasa

Dnevnik, ki ga piše Gorenjec Davor Tavčar o svoji izkušnji s covidom-19. Zanimivo, napeto in aktualno.

in

Rubrika o gorenjskih priimkih.

Imate tipičen gorenjski priimek in vas zanima, kaj pomeni, od kod izvira?

Spremljajte Gorenjski glas

Gorenjski Glas www.gorenjskiglas.si

TERENSKA PRODAJA IN SERVIS MOBITELOV

ROMAN ŽNIDAR
ROMAN.ZNIDAR@MOBYSTYLE.COM
031 60 80 80

MOBYSTYLE
IBIS TRADE D.O.O. | Celovška c. 280
1000 Ljubljana | SI89630963

IBIS TRADE D.O.O., GROSUPLE, OBRTNIŠKA CESTA 4, GROSUPLE